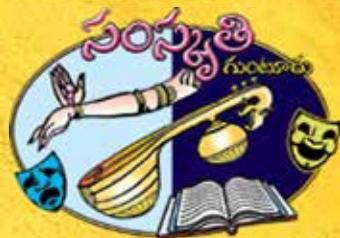

ప్రభుత్వము

అజో - విభూ - కందాళం ఫాండేషన్

(APPAJOOSYULA - VISHNUBHOTLA - KANDALAM FOUNDATION)

రఘుతీర్థవ సమార్థము శుభావ్యాసం

“సంస్కృతి” సంగీత, సాహిత్య, నృత్య, నాటక సంస్థ, గుంటూరు వాలి సహకారంతో....

సాహితీ సాంస్కృతిక సద్గులు, తెలుగు రాష్ట్రాలస్థాయి నాటిక పాటిలు

రంగస్థల సేవామూల్ర జీవితకాల సాధన పురస్కారాలు

(Rangasthala Sevamurthi Lifetime Achievement Awards)

“సహితీ నీకెవ్వరు” విశ్ిష్ట రంగస్థల పురస్కారం

(Theatre Achievement Award)

విశిష్ట సాహితీమూల్ర - ప్రతిభామూల్ర జీవితకాల సాధన పురస్కారాలు

(Literary Lifetime Achievement - Pratibhamurthi Lifetime Achievement Awards)

వేదిక : శ్రీ వేంకటేశ్వర విజ్ఞాన మందిరం, మార్కెట్ సెంటర్, గుంటూరు.

జనవరి 4 నుండి 7వ తేది వరకు 2018

**సూతన సంపత్తర మరియు సంక్రాంతి
శుభాకాంక్షలతో**

ప్రీతి అందలకీ ఇదే దా ఆప్టోనం

Please visit our website : www.avkf.org

అజో-విభో-కందాళం ఫోండేషన్ ఆశయం

అప్పాజోస్యుల-విష్ణుభోట్ల-కందాళం ఫోండేషన్ స్నాపనాశయం ఏమంటే ప్రతిభామూర్తులైన తెలుగువారిని సత్కరించుకోవడం. వారు ఏ రంగానికి చెందినవారైనా ఉపజ్ఞాన్మితమైన ప్రతిభను ఆవిష్కరించినవారైతే వారికి చంద్రునికో నూలుపోగు సమర్పించినట్లు వారి జీవితకాల కృపిని గుర్తించి గౌరవిస్తున్నట్లు ఒక సభ జరపడం, సన్మాన పత్రం సమర్పించడం, జ్ఞాపికతో గౌరవించడం, ఉడతాభక్తిగా నగదు కూడా కొంత అర్పించి సత్కరించడం.

నాగరిక దేశాల వారు, నాగరిక భాషా సంస్కృతులవారు ఈ విధంగా తమవారైన ప్రజ్ఞాశాలురను సత్కరించుకోవడం ఆనవాయితీయే. అమెరికా వంటి దేశంలోనైతే ఈ ‘లైఫ్స్టైల్మ్ ఎచీవ్మెంట్ అవార్డు’ బహుళప్రచారంగా కనపడుతుంది, వినపడుతుంది.

ఆత్మశాస్త్రము కోసం కాదు అప్పాజోస్యుల-విష్ణుభోట్ల-కందాళం ఫోండేషన్ ఆవిర్భవించింది. ఆర్త్రతో, తన భాషా సంస్కృతులవేత్తలను, గౌప్య కళాకారులను అర్పించుకోవాలన్న తపనతో రూపుదిద్దుకొని, పాతికేళ్ళ క్రితం తన కార్యక్రమాలకు శ్రీకారం చుట్టింది. తమ తమ కళా సాహిత్య సామాజిక సేవా రంగాలలో అత్యస్తుతమైన కృషి చేసిన వారిని వినమ్రంగా మమత్వంతో సత్కరిస్తున్నది. అజో-విభో-కందాళం స్నాపకుల కంటే, ప్రవర్తకుల కంటే, సంపన్సులు, సమర్థులు, వదాస్యులు, అభిరుచి నీర్మేశకులు తెలుగువారిలో ఇంటా బయటా ఎందరో వున్నారు. అటువంటివారికి ఉత్సాహం కలగడానికి, వారు ముందుకు వచ్చి ఇటువంటి కార్యక్రమాలు మరింత చేపట్టడానికి, సాహితీవేత్తలను, కళాశీలురను మరింత గౌరవించడానికి తమ కృషికి నాంది పూజగానైనా ఉపకరించగలదని అజో-విభో-కందాళం వారి అభిమతం, వినయపూర్వకమైన అభిలాష.

తాము పుట్టి పెరిగిన భాషా సంస్కృతులను అజో-విభో-కందాళం ఫోండేషన్ ఎంతగానో అభిమానిస్తుంది. గతానికి, ఆగతానికి సుకర సుందరమైన అనుసంధాన సంస్కృత దృష్టి, సాహిత్యానికి అత్యంత అవసరమని అజో-విభో-కందాళం భావిస్తున్నది. మేధకూ, హృదయానికి సుందరమైన తాదాత్మా శ్యామల్ని అభిలషిస్తున్నది. ఆ దిశగా జరిగే కృపిని ఆదర్శికరిస్తున్నది. ఉడతాభక్తిగా తమ పనికి ఉపక్రమిస్తున్నది, శ్రమిస్తున్నది. వినడం కన్నా చూడడం ఎక్కువ ప్రభావశీలం అన్నారు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస. చదవడం కన్నా చూడడం త్వరితగతిని సంఘర్షణలను, దృశ్యప్రక్రియా రూపకమైన నాటికలను ప్రతి సంవత్సరం ప్రోత్సహిస్తున్నది ఫోండేషన్. నాలుగు రోజులపాటు జరిగే అజో-విభో-కందాళం ఫోండేషన్ అనువార్ధిక కళా సాహిత్య సాంస్కృతికోత్సవాలలో భాగంగా మూడు రోజులు సమకాలీన సమాజాన్ని ప్రభావితం చేస్తున్న జీవన వాతావరణాన్ని ప్రతిబింబించే నాటికలను ప్రోత్సహించి, రాయించి ప్రదర్శన పోటీలను నిర్వహిస్తోంది. వీటికి ప్రత్యేకమైన పురస్కారాలందిస్తోంది. ఇక తమ తమ ప్రతిభా వికాస కళారంగంలో ముపైనలభై ఏళ్ళగా కృషిచేసిన సాహితీమార్పులు, కళాస్పష్టలు, పరిపోలనాధికార సమాజసేవాశీలురు, దేశహితైక తత్వరులు వంటి వివిధ రంగాలలో తమదైన ముద్రను, శైలిని, ప్రజ్ఞను ఆవిష్కరించిన వారిని సమ్మానించడం ధ్వయంగా చూసుకుంటూ ఆ పనిని నిర్వహిస్తున్నది.

తెలుగువారు తొమ్మిది కోట్ల పైనే ఉన్నారని సంభ్యాపరమైన అధ్యయన నివేదికలు చెబుతున్నాయి. అంటే యూరోపులలోని అనేకానేక దేశాల కన్నా, జాతులకన్నా తెలుగువారు అధిక సంభ్యాయతమస్తుమాట. తెలుగు జాతి, తెలుగు సంస్కృతి భారతదేశంలో అత్యంత ప్రాచీన జాతులలో, తెగలలో భాషా సంస్కృతుల పరిగణనలో ఒకటిగా గుర్తింపు పొందింది.

మేం తెలుగువాళ్లం. తెలుగు సాహిత్యం - తెలుగు సంస్కృతి, తెలుగువారి సంస్కృతమహితమైన - సామాజిక విహితమైన జీవనయానం మాకు అభీప్రీతం. తెలుగుల అభ్యుదయం - పేరు ప్రతిష్టలు - విలక్షణ వ్యక్తిత్వం, కళా - సాహిత్య - సంగీతాది వివిధ జీవన రంగాలలో వారు సాధించిన ఘనతలు - గౌరవాలు మేము ఎంతో ఇష్టంగా చెప్పుకుంటాం. వాళ్లకు సర్వత్తునా సమస్కరిస్తాం - సత్కరిస్తాం, సవినయంగా...

అజో-విభో-కందాళం ఫోండేషన్

రజతోత్సవ సమారోహం బిగ్గిజయం కావాలని ఆకాంక్షిస్తూ...
ఎస్సిరెడ్డి విధ్యానాగర్, చైర్మన్ : వి.వి.ఐ.బి. కాలేజ్, సంఖమర్

ప్రతిభామూర్తులు

అప్పాజోస్యుల-విష్ణుబోట్లు-కండాళం శోండెషన్ 1993లో ఆవ్యాపించింది. 1994వ సంవత్సరం నుంచి సాహిత్య సాంస్కృతిక నాటకరంగ కార్యక్రమాలు, పుస్తక ప్రచరణలు నిర్వహిస్తున్నది. ప్రతి సంవత్సరం తెలుగునాట ఒక్కొక్క నగరంలో సభలు ఏర్పాటు చేసి నాటక పోటీలు, తెలుగు వెలుగులకు సత్తార కార్యక్రమాలు జరుపుతున్నది. ఇప్పటి వరకూ అజో-విభో-కండాళం శోండెషన్ వరసగా పైదరాబాదు, విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, తిరుపతి, రాజమండ్రి, గుంటూరు, నెల్లూరు, భీమవరం, పైదరాబాదు, విజయవాడం, తెనాలి, కాకినాడ, నిజమాబాద్, చీరాల, ఏలూరు, కడప, పైదరాబాద్, బాపుల్లు, శ్రీకాకుళం, అనంతపురం, పొన్నారు, అనకాపల్లి, చిలకలూరిపేట, పాయకరావుపేట పట్టణాలలో ప్రతిభామూర్తి పురస్కర్షాత్మకాలు నిర్వహించింది. 1994 నుంచి 2017 వరకూ ప్రతిభామూర్తి జీవితకాల సాధన పురస్కారం పొందిన వరిష్ఠుల సంక్లిష్ట పరిచయాలు ఇక్కడ పొందుపరుస్తున్నాము.

శ్రీ ధారా రామనాథుర్ాస్తీ

(1994 - పైదరాబాద్)

కవి, భావకుడు, ఉత్తమక్రేణి అధ్యాపకుడు, మనస్సి. తెలుగు సాహిత్యంలో శ్రీకృష్ణతత్త్వాన్ని లోతుగా అధ్యయనం చేసి, పరిశోధనాత్మకంగా విశ్లేషించి పిహెవ్.డి పట్టు పొందినవారు శ్రీ ధారా రామనాథుర్ాస్తీ, అధునిక కాలాన వీరి విశిష్టత ఏమంటీ, అలనాటి భరతమునిప్రోక్త దశవిధి రూపకాలకు తోడు మరొక రూపకాన్ని సృష్టించడం. అవధానాలలో సమస్యాపూరణం, ఆశుకవితా ప్రక్రియల లాగానే రూపక ప్రదర్శనలలో నాట్యవధానమనే సరికొత్త రూపక రూపం సృష్టించారు స్వయంరూపకావిష్టుతి అన్నమాట ఇది. కోరినవారికి కోరిన సన్నివేశాన్ని అంటే ఏకదేశ రూపకోచిత వస్తు సంవిధానంతో అయ్యవధానంగా సాధ్యమైనంత ఆహార్యం, పాత్రాభినయం అప్పటికప్పుడు సంతరించుకొని సందర్భానికి తగిన సంభాషణలు ఆశుప్రాగల్భ్యంతో సమకూర్చుకుంటూ నవరసభరితంగా ఆ సన్నివేశాన్ని ప్రదర్శించడం. ఇది ఏకపాత్రాభినయమో, ద్విపాత్రా ఏకపాత్రక వాచికాంగిక భావ ప్రపూర్ణ ప్రదర్శనమో అయివుంటుంది. అప్పటికప్పుడు ఆయా పాత్రల మనోభావాలు, సన్నివేశ గత సంఘర్షణలు, సద్యస్నేరకంగా కనీసమైన ఆహార్య భంగిమలు తమ సృజనాత్మక శేముషీవిలసితంగా ప్రదర్శించడమే ఈ నాట్యవధానం విశిష్టత. ఈ నాట్యవధానాన్ని ఆంధ్రదేశమంతా ఎంతో ప్రశంసించింది.

శ్రీ పీసుపాటి నరసింహమూర్తి

(1995 - విశాఖపట్టణం)

వద్యాన్ని రాగ భావయుక్తంగా చదవడంలో వీరికి సాటి సమకాలిక తెలుగు నటులలో మరి ఒకరు లేరు. తెలుగు పద్యనాటకాన్ని ఊరూరా వాడవాడ ప్రాచుర్యానికి తెచ్చిన మహాప్రతిభులైన తెలుగు రంగస్థల నటులలో వీరు ఒకరు. తెలుగు నాటకాల కొన్ని పౌరాణిక పాత్రలు వీరి కోసమే ఆయా నాటక రచయితలు సృష్టించారు అన్నంత విశిష్టంగా ఉంటుంది వీరి పాత్ర పోషణ. ఇరవయ్యా శతాబ్ది తెలుగు నాటక చరిత్రలో జేగియమానమైనది తిరుపతి వేంకటకవుల నాటక రచన ప్రతిభ. అద్ద శతాబ్దికాలం వారి నాటకాలతో నాటక సమాజాలు బహుసమృద్ధితమైనాయి. తెలుగు ప్రేక్షకులచే అత్యంత సమాచృతమైనాయి. ఎవరి నోటి విన్నా తిరుపతి వేంకటకవుల మహాభారతేతివ్యక్తి పొందవోద్యోగవిజయనాటకాల నుంచి వద్యాలు వినపదుతుండేవి. ఆ నాటకాలు ఎవరు బాగా ప్రదర్శించగలరు? పాత్రధారణ చేయగలిగే విశిష్ట ఉపజ్ఞానివ్విత ప్రజ్ఞాశాలులెవరు? అని గొప్ప గొప్ప నాటక కంపెనీలవారు ప్రదర్శనల పోటీలు జరుపుతుండేవారు. అటువంటి పోటీలో స్వయంగా శ్రీ చెళ్ళపిళ్ళ వేంకటశాస్త్రి మహాపాటుల సమక్షంలోనే జరిగిన ప్రదర్శనలో ఆయన మెఘుపొందిన మహాప్రతిభకు శ్రీ పీసుపాటి నరసింహమూర్తి. శ్రీకృష్ణ పాత్రధారణలో వాచికాంగిక అభినయంలో వీరిది ఒక ప్రత్యేక కైలి. వేలాడి నాటక ప్రదర్శనలలో తమ మహాప్రతిభకు ఆంధ్రదేశంలో వీరు నివాళలందుకొన్నారు. పద్యనాటకమంటీ, అందునూ పౌరాణిక నాటకమంటే ఏమీ అభిరుచి లేనివారు కూడా వీరు పాత్రధారణ చేసిన నాటకం చూస్తే ముగ్గులవుతారు. ఈ కుళీల విద్యావరిపూర్వతకు తోడు వీరు వేద పండితులు కూడాను.

రజతోత్సవ సమారోహం బిగ్వ్యజయం కావాలని ఆశిస్తూ...

మెస్సర్స్. ఆదిత్య లయ్యర్స్, గుంటూరు - దిశాస్ వెంకట్స్వరమెండ్రి

శ్రీ మధురాంతకం రాజురాం

(1996-విజయవాడ)

తెలుగు కథను అభిమానించే వారికి మిక్కిలి అభిమానపాత్రుడు రాజురాం. అర్థశతాబ్దింపాటు ఆంధ్రుల హృదయాలలో కథారచయితగా పదిలమైన స్థానాన్ని ఏర్పరచుకున్నవాడాయన. తెలుగు నుడికారం, తెలుగువారి కుటుంబజీవనం, తెలుగువారి పల్లెపట్టులు, తెలుగువారి చమత్కార చారు సంభాషణం, తెలుగువారి చిత్రవృత్తి, తెలుగువారి సౌశీల్యం, తెలుగువారి హృదయావిష్వరుడి శ్రీ రాజురాం కథలలో కనపడినంతగా ఆయన సమకాలీన, అవాంతరకాలీన రచయితల కథలలో కనపడవనడం సాహసం కాదేమో! 20వ శతాబ్దపు అగ్రశేషి తెలుగు కథారచయితలలో ఆయన ఒకరు. ఈ శతాబ్దిలో 20 మంది తెలుగు కథారచయితలను ఎంపిక చేయవలసి వస్తే ఆందులో ఆయన పేరు తప్పకుండా ఉంటుంది. తెలుగు కథని ఇష్టంగా చదివే ఏ పారకుడైనా, ముఖ్యంగా కిందటి తరం పారకుడు శ్రీ రాజురాం ప్రస్తావన వస్తే వెంటనే ఆయనవి ఒకటి రెండైనా కథలు ప్రస్తావించుకుండా ఉండడు. నాజూకైన శైలి, నిత్య నూతనమైన పరిశీలన, రమణీయమైన వస్తు సంవరణం, సిద్ధాంతాల గాలి సోకని పరిశుభ్రత, అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా ఆశ్రత, వాచికంగా కాక రోచకంగా మానవత్వ సంస్కరోద్ధక శైవజ్యో, రాజురాం కథలను రాణింపచేసాయి. మూడు వందలకు పైగా కథల్ని శ్రీ రాజురాం ఏవిధ ప్రతికల్లో ప్రచురించారు. అందులో 30 కథలైనా చాలా గొప్పవి. ఆయన ప్రత్యే శైలిని, ముద్రను, వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రస్ఫుటం చేస్తాయి. పూవులో తావిలా అంతర్గతితంగా ఆయన 'తనం' కథలో కనపడడం రాజురాం ప్రత్యేకత. సున్నితమైన హోస్యంతో బరువైన కథలను కూడా ఆహోదకరంగా చదివిస్తాయి. యాంత్రికమైనవి కాక మాంత్రికమైనవి ఆయన కథలనిపిస్తాయి. మాంత్రికమంటే గారడి అని కాదు, మంత్రహతమైన ప్రసన్న చిత్రతతో రాసినవి అని. కథారచయితలకొక గురుపీరం శ్రీ మధురాంతకం రాజురాం.

శ్రీ మహాధర రామమోహనరావు

(1997-తిరుపతి)

స్వాతంత్ర్యోద్యమ యోధుల తరానికి చెందినవారు శ్రీ మహాధర రామమోహనరావు. పాతకొత్తుల మేలు కలయికకు ఈయన ఒక సాహిత్య ప్రతీక, సమాజవాదం ఈయన రచనకు ఆధారం, ప్రాణం. సుమారు 10 సవలలు రాశారు. అన్నిటా సామ్యవాద సామ్యవాద ధోరణి నిండుగా కనిపిస్తూ ఉంటుంది. ఆధునిక సంస్కర సమాజానికి హర్షాత్ముల్ల స్వాగతం చెపుతుంది ఏరి అంతరంగం. వామపక్ష సామాజిక సిద్ధాంత నిరూపణం పట్ల మక్కువు ఉన్నా శిల్పానికి లోటు రానివ్వు ఏరి రచనలు. 20వ శతాబ్దపు భారతదేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమం ముమ్మంగా మోహరిస్తున్న కాలంలోనే వామపక్ష సిద్ధాంతాలు కూడా ఆ ఉధ్యమాన్ని ప్రభావితం చేశాయి. కార్బిక కర్కుతోద్యమాలు, పారిత్రావిక ఉత్సత్తిపరమైన సంఘర్షణలు, రైతుకూలీ సంఘాల సంఘటితోద్యమాలు, స్ట్రీల కుటుంబ హక్కులు, సామాజిక హక్కుల గూర్చి వామపక్ష సిద్ధాంత భావజాలం తెలుగునాట ఏరివిగా ప్రచారం చేయడానికి సామ్యవాద రచయితలు పూనుకున్నారు. పల్లెపల్లెలు తిరిగి తిరగబడవలసిందిగా ప్రభోధించారు. ఇతర దేశాల విమోచనోద్యమాల రహస్యపు తిరుగబ్బట్టసు గూర్చి చెప్పారు. సమసమాజ నిర్మాణం గూర్చి కలలు కన్నారు. శ్రీ మహాధర రామమోహనరావు తెలంగాణాలో జరిగిన భూస్వామ్య వ్యతిరేకోద్యమాన్ని గూర్చి మూడు చక్కని నవలలు రాశారు. స్వాతంత్ర్యానంతర నూతన ధనికవర్గపు ఆగడాలను గూర్చి, దోషించి గూర్చి, రొడీమూకల గూర్చి కూడా కొన్ని నవలలు రాశారు.

శ్రీ సండూలి రామమోహనరావు

(1998-రాజమండ్రి)

ఆధునిక భారతదేశంలో స్వాతంత్ర్యం రాక పూర్వం, వచ్చిన తర్వాత కూడా పత్రికా రంగంలో తెలుగువారు అత్యంత ప్రతిభావంతులుగా పేరు పొందారు. భారతదేశంలో అగ్రశేషి పత్రికారంగ ప్రముఖులుగా పేరొందిన తెలుగువారి సంభ్య అన్ని రాష్ట్రాలవారికన్నా అగ్రగణ్యం. ఉత్తర భారతాన్ని, దక్షిణాదినీ కూడా వారు గొప్పగా ప్రభావితం చేశారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని నడిపారు; విశిష్టమైన కృషి చేశారు. ఈ విధంగా తెలుగునాట రెండో తరం ప్రముఖ పాత్రికేయులలో మొదటివారు శ్రీ సండూరి రామమోహనరావు. అంధ్రాదేశం నుంచి సమకాలీన పత్రికా సంపాదకులలో ఎంపిక చేయవలసి వస్తే ఆయన మొదటివారుగా వస్తారు. కేవలం పత్రికా సంపాదకు, సామాజిక రాజకీయ వ్యాఖ్యాత, ప్రముఖ సంపాదకీయ సంఘాయకుడు మాత్రమే కాకుండా సాహిత్యంలో కూడా ఏరి స్థానం పడిలమైనది. ఎన్నో పత్రికలలో పనిచేసినప్పుడు వాటిని సాహిత్య సువాసితం చేశారు. జీవజ్ఞతి పరిణామవాదాన్ని తేటతెల్లుగా తెలుగులో చెప్పిన భ్యాతి ఏరికి దక్కింది. ఏరు స్వయంగా కవి, సంగీతశ్శాస్త్రు, లలితకళావేత్త, భావుకుడు, వాగ్ని. శ్రీ రామమోహనరావు ముఖ్యంగా శాస్త్రీయ విజ్ఞానాన్ని, తత్త్వ శాస్త్రాన్ని, మానవశాస్త్రాన్ని, విశ్వ సాహిత్యాన్ని స్ఫుజన సాహిత్యంగా రూపొందించగల ప్రతిభ సమకాలీనులలో ఏరికాక్కరికే చెల్లింది. సుమారు అర్థశతాబ్ది ఈయన తెలుగు పత్రికలో విశిష్టమైన సేవలందించారు. స్ఫుజన త్వర్తకత ఏరి రచనలలో జీవనాడి. ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యంలో వైవిధ్య పూరితమైన వ్యాసరచనకు ప్రతిభావంతమైన ఒరవడి దిద్దినవారు శ్రీ సండూరి రామమోహనరావు.

శుభాకంక్షలతో...

గుంఠంగార్య కళా పరిషత్, గుంఠంగార్య.

శ్రీమతి రావు బాలసురస్వత్తేవి

(1999 - గుంటూరు)

లలిత సంగీత సాప్రాజ్ఞిగా రావు బాలసురస్వత్తేవి ప్రసిద్ధి పొందారు. ఆకాశవాణి లలిత సంగీత కార్యక్రమాలలో ఆమె కంఠం తెలుగువారికి నుపరిచితం. సినిమాలలో నేపథ్య గాయనిగా ఆమె తెలుగువారికి ఎంతో ప్రీతిపాత్రరాలు. స్వరరాగ నుధారసం ఒలికించే, తీయదనం పలికించే శారీరం శ్రీమతి బాలసురస్వత్తేవి. ఆరోయేట ప్రారంభమైన ఆమె గాత్ర మాధుర్యం అరవయ్యా ఏట కూడా తగ్గలేదు. నిత్య నూతన మాధుర్యం నిలుపుకుంటూనే ఉంది. మొత్తం భారతదేశంలోనే ఆమెలాగ మధురంగా, నాజూకుగా, నాద సౌందర్య వేశలంగా పాడగలవారు మరిముగ్గురు, మహా అయితే నలుగురు మాత్రమే లెక్కలోకి వస్తారనడంలో అతిశయ్యాక్రి లేదు. విద్యకు వన్నె పెట్టే వినయం, సంస్కారం, సంస్కృతి, ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాస, భక్తి, భావసంశ్ధి, ఆమె వ్యక్తిత్వానికి వెలలేని ఆభరణాలు. లలిత సంగీతంలో కచేరీలు చేయడం తెలుగునాట ఆమె ప్రారంభించిన కొత్త ఒరవడి, సంగీత సంప్రదాయం. అర్థశతాబ్ది కాలం శ్రీమతి రావు బాలసురస్వత్తేవి తన మధుర కంఠంతో తెలుగువారిని అలరించింది. ఇతర భాషలలో కూడా ఆమె తీయని రాగాలాపన చేయగల సమర్థురాలు. తెలుగునాట సంగీత రంగంలో అత్యంత ప్రతిభావంతురాలైన మహిళ శ్రీమతి రావు బాలసురస్వత్తేవి.

శ్రీ తిక్కపరపు పట్టాభరామిరెడ్డి

(2000 - నెల్లూరు)

ఆధునిక తెలుగు కవితాప్రియులు ‘ఫిడేలు రాగాల డజన్’, ‘పతాభి పన్చచాంగమ్’ వేర్లు తప్పక విని ఉంటారు. ఈయనకున్న శబ్దశక్తి గొప్పది. ప్రతి ఆక్షరంలోనూ స్వారస్యపు పన్చచాంగం విప్పగల ప్రతిభావంతుడు ‘పతాభి’. గతానుగతికమైన తెలుగు కవితా సౌందర్య రస పిసాసకు మొహం మొత్తి వెటకారించడంలో ఆధునిక తెలుగు కవులలో పతాభిని మించినవారు లేరు మరి. కవిత్వంలో నెల్లూరు నెరజాణతనం ఈయనకు అభ్యింది. తెలుగు నాట అది ఒక నుడికారం. దెండు ప్రపంచ యుద్ధాల మధ్యకాలంలో బీభత్సం, నిర్వేదం, ఆట్రోశం, నిరాశ, నిస్సుహలకు అపహస్యపు ‘టానిక్కు’ గా ఉంటుంది. పతాభి కవిత్వం, కొత్తదనం వల్ల నవప్రియులను వెంటనే ఆకర్షించింది. విమర్శకులను కలవరపెట్టింది. ప్రాచీన కవితాలంకార సామాగ్రికి పూర్తిగా ఉద్వాసన పలికింది. పరిహస ధోరణిని పరాభి తన కవితలో ప్రవేశపెట్టారు. చాలా తక్కువ రాసి, చాలా ఎక్కువ పేరు సముప్పార్చించుకున్నారు పతాభి. కవితారంగాన్ని వదిలిపెట్టినా సాంస్కృతిక లలిత కళారంగాన్ని ఆయన ఏనాడూ విడిచి పెట్టులేదు. ‘సంస్కార్త’ వంటి ఉత్తమ చలన చిత్రాలు నిర్మించారు శ్రీ తిక్కపరపు పట్టాభరామిరెడ్డి.

శ్రీ బాలాంత్రపు రజనీకాంతరావు

(2001 - భీమవరం)

బయకారుడు శ్రీ బాలాంత్రపు రజనీకాంతరావు సంగీత సాహిత్యాల రెండింటా అసమాన ప్రజ్ఞాశాలి. బాల సాహిత్య నిర్మాతలలో అగ్రిసరుడు. ఆకాశవాణి కార్యక్రమాలకు వినూత్తు ప్రయోగాలు అనుసంధానించినవాడు. ఆయన రచించిన ‘అంధ్ర వాగ్యేకార చరిత్రం’ ఇరవయ్యా శతాబ్దం తెలుగులో వచ్చిన గొప్ప పుస్తకాలలో ఒకటి. చరిత్ర పూర్వకాలం నుంచి అత్యంతాధనిక కాలం వరకు సంగీత విజ్ఞాన సర్వస్వంగా దానినాయన తీర్చిదిద్దాడు. ఆధునిక కవిత్వంలో గేయానికి ప్రక్రియా గౌరవం చేకూర్చిన వాడు. సంగీత రూపక నిర్మాతలలో అగ్రగణ్యుడు, పండితుడు, కవి. అభ్యర్థమైన గడ్డ పడ్డ శైలి రజనీకాంతరావుడి. వేంకట పార్వతీశ్వరకుల వారసత్వ ప్రతిభను లోకానికి చాటినవాడు. తండ్రికి తగ్గ తనయుడనిపించుకున్నవాడు. సంగీత ప్రజ్ఞలో సాధికారమైన ప్రత్యేకతను సాధించిన ‘రజని’ అభిమానులందరికి ఆహ్లాదకరుడు. రజని రచించిన బాలగొలు కడురమ్మాలు. అత్యంత ప్రాచుర్యాలు. ‘రజని’ రచించిన ‘విజయోస్తుతే నారీ’ అనే సంగీత రూపకం రంగస్థలంపై ఎంతో విజయం సాధించింది. మనువు నుంచి నేటివరకు మహిళ జీవితాన్ని చిత్రించిన చక్కని సంగీత రూపకం అది. లలిత సంగీతాన్ని తెలుగునాట ఇంటింటా వినిపించడం, సంస్కృత రూపకాలను ఆకాశవాణి ద్వారా ప్రసారం చేయడం రజని శేమపికి నిదర్శనాలు. రామాయణ, భారతాలు మళ్ళీ తెలుగువారికి వినిపించి మురిపించిన ఖ్యాతి కూడా ఆయనదే.

శుభాకాంక్షలతో...

ఖమ్మించాల శ్రీకృష్ణమూర్తి ఖంపండేవ్రెడ్, గెంపూర్.

శ్రీ పి.వి.నరసింహరావు

(2002 - వైదురాబాద్)

భారతదేశంలోనే కాదు, బహుశః ఏదేశంలోనైనా వర్తమాన కాలంలో శ్రీ పి.వి.నరసింహరావు వలె నుదీర్ఘకాల ప్రజాస్వామిక ప్రజాసేవ కర్తవ్య దీక్షానిరతుడైన మరొక వ్యక్తి కనిపించరు. ఆయన ప్రజ్ఞావంతులు, బహుభాషా విద్యాంసులు, సాహిత్యవేత్త, మేధావి, నిరంతరాధ్యయనశీలి, నిస్సార్థ ప్రజాసేవకుడు. పూర్వపు ప్రైమిటివ్ సంస్థానం నిజాం నిరంకుశ పాలనకు నిరసనగా ధ్వజమెత్తి, విముక్తి పోరాటంలో వీరు నిర్వహించిన పాత్ర విస్మరించలేనిది. వందేమాతరం ఉద్యమంలో ప్రముఖులుగా రాజకీయ జీవితం ప్రారంభించిన పి.వి. అంధ్రదేశంలోనూ, కేంద్రంలోనూ అనేక కీలకమంత్రిత్వ శాఖలను అనితరసాధ్య ప్రతిభా పాటపంతో నిర్వహించారు. సంస్కరణలకు మార్గదర్శకులయ్యారు. వివిధ స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలకు దిశా నీర్దేశం చేశారు. ఆధునిక భారత రాజనీతిజ్ఞులలో బహుభాషా విశారదులు, సాహిత్యవేత్త. పీరితో పోల్చుదగినవారు మరొకరు లేరు. విశ్వసాథ వారి 'వేయవడగలును సమస్త భారతీయ భాషల వారికి 'సమస్తఫట్' గా వీరు పరిచయం చేశారు. 'ఇన్స్ట్రుడక్షన్' పేరుతో వీరు రచించిన నవలాకృతి స్నేయచరిత్ర ఆధునిక భారత రాజకీయాలకు అధ్యం పట్టింది. అతి సాధారణ కుటుంబంలో జవ్వించిన శ్రీ పి.వి.నరసింహరావు భారతదేశ ప్రధాని కాగలిగారు. తెలుగు వారందరికి అది గర్వకారణం. రాజకీయ చైతన్య విస్మేటనాలకు ఏనాడూ చెక్కుచెడరని స్థితప్రజ్ఞాదాయన.

ఆచార్య కొర్కెలాటి శ్రీరామమూర్తి

(2003 - విజయనగరం)

రెండు వేల పుటుల సాహిత్య చరిత్ర, ఆచార్య కొర్కెలాటి శ్రీరామమూర్తి సాహిత్య విమర్శన ప్రతిభకు నిదర్శనం. ఇంత విపులంగా, అర్థవంతంగా, ప్రామాణికంగా తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర ఇంతవరకు వెలువడలేదు. వీరు తెలుగు సాహిత్య విమర్శక పరిణతినీ, ఉపజ్ఞనూ, ప్రక్రియా గౌరవాన్ని సంతరింపజేశారు. కథలు, ఖండ కావ్యాలు కూర్చురు. నాటీకలు రాశారు. నవలా ప్రక్రియలోనూ తమ స్థానం నిరూపించుకున్నారు. చరిత్రను శోధించారు. శాసనాలు సాధించారు. భారతీయ సంస్కృతి బోధించారు. వేద సంస్కృతిని అర్థం చేసుకున్నారు. వేమన సంస్కృతిని హృద్యం చేసుకున్నారు. యోగం, సాంఖ్యం, పశుపతి మతం ఏమిటో తెలుసుకున్నారు. శైవాగమాలను శిరసాపహించారు. శ్రీనాథుణ్ణి విపులీకరించారు. శ్రీనాథుణ్ణి గురించి వీరు చేసినంత కృషి తెలుగునాట ఇంకెప్యూరూ చేయలేదు. ఆదికవి సన్మయ భట్టారకుడి నుంచి ఆధునిక వైయాకరణి చిన్నయుసూరి వరకు పరశ్వతంగా తెలుగు కపుల ఆత్మియతను అవిష్టరించిన అసమాన, అనుపమాన సాహిత్యవేత్తలు, సాహిత్య విమర్శకులు వీరు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం నుంచి మొట్టమొదటి డి.లిట. పొందిన ప్రతిభామూర్తి వీరు.

శ్రీ కాకర్క సుబ్బారావు

(2004 - తెనాలి)

ఆధునిక విజ్ఞాన రంగంలో (రేడియాలజీ) భారతదేశంలో అత్యంత ప్రముఖులైన శ్రీ కాకర్క సుబ్బారావు అంతర్జాతీయంగా కూడా గుర్తింపు పొందారు. మనదేశంలో వైద్య వైపుళ్య చికిత్స అధ్యయన సంస్థలైనిటికో వారు మార్గదర్శనం చేశారు. ఇండియన్ కాలేజ్ ఆఫ్ రేడియాలజీ అండ్ ఇమేజింగ్ కు (ఇన్స్ట్రుక్షన్ వైద్య విజ్ఞాన అధ్యయన పరిశోధన సంస్థ) వారు 5 సంవత్సరాలు అధ్యిత్తులుగా ఉన్నారు. సుమారు 18 సంవత్సరాలు అమెరికాలో ప్రతిష్టాత్మకమైన వైద్యసంస్థలో వారు బోధించారు. కొంతకాలం ఇన్స్ట్రుక్షన్ విద్యనభ్యసించారు. కొంతకాలం చికిత్సించారు. ఒక అర్ధ శతాబ్ది వైద్య విజ్ఞాన అధ్యయన, అధ్యాపనలలో 400 పరిశోధన పత్రాలు సమర్పించటమే వారి నిరంతర వ్యక్తి వైపుళ్య ప్రతిభా సమప్రార్థన శక్తిని, రక్తిని వెల్లడిస్తుంది. జాతీయ అంతర్జాతీయ వేదికలపైనా, సదస్యులలోనూ వారి వైద్య విజ్ఞానాన్ని అనుభవాల్చి ప్రచేషనం చేశారు. సుమారు 250 పత్రాలు వివిధ జర్నల్లో ప్రకటించారు. భారతదేశంలో ఆధునిక వైద్య నిదాన, చికిత్స సంస్థలలో నిమ్మకు విశిష్ట స్థానాన్ని సంపాదించి పెట్టారు. నిమ్మ డైరెక్టర్ గా ఎటువంచి వేతనమూ, ప్రతిఫలమూ ఆశించకపోవడమే వారి ఉదార వ్యక్తిత్వానికి, మానవతా సేవా దృక్పథానికి తార్మాణం.

శ్రీ చింతలపాటి సీతారామచంద్ర వరపుసాదమూర్తిరాజు

(2005 - కాకినాడ)

‘ఖద్దరు తప్ప కట్టను - పెట్టను’ అనే స్వాతంత్ర్యోద్యమ కాలం నాటి నినాదానికి ఇప్పటికే కట్టబడి ఉన్న పరమ గాంధీయవాది శ్రీ రాజుగారు. తండ్రి బాపిరాజుగారు అందించిన పద్మనిమిది వందల ఎకరాల భూమినంతటినీ దళితులకూ, విద్యాలయాలకూ, ధార్యిక సంస్థలకూ ఉదారంగా, నిస్వార్థంగా పంచిపెట్టిన మహోదాత శ్రీ మూర్తిరాజుగారు. ఆడపిల్ల చదువుకుంటే అందరూ చదువుకున్నట్టే అనే అవగాహనకు ఆద్యలు వీరు. సంస్కృతభాషా సాహిత్యాలను నేర్చుకుంటేనే ఆలోచనల్లోనూ, ఆచారాల్లోనూ భారతీయత ఉట్టిపడుతుందనే భావనతో ప్రభుత్వంతో నిమిత్తం లేకుండా సంస్కృత పారశాలలు స్థాపించి నిర్వహించారు. అరవై ఎనిమిదికి పైగా విద్యాసంస్థలను స్థాపించి, నిర్వహించి స్థిరచరాస్తులతో సహా ప్రభుత్వపరం చేసిన త్యాగశీలి. రాష్ట్రమంత్రి మండలిలో విద్యాశాఖ, దేవాదాయశాఖల మంత్రిగా చిరకాలం సేవలందించిన మచ్చలేని మంత్రి అనిసించుకున్నారు. అసమానతలు, అక్రమాలు, అవిసీతి, అశాంతిలేని ఆదర్శ సమాజంకోసం ఆశగా ఎదురుచూస్తూ సమాజసేవ చేస్తున్న బైతన్యమూర్తి శ్రీ చింతలపాటి సీతారామచంద్ర వరపుసాదమూర్తిరాజు.

శ్రీ జిరుదురాజు రామరాజు

(2006 - నిజమాబాద్)

శ్రీ బిరుదురాజు రామరాజుగారు తమ పేరులో రెండు రాజరికాలున్నా ఇప్పుడిది ఆధునిక కాలం కాబట్టి రాజ్యాలేమీ పరిపాలించలేదు. భాష స్థితిగతులు మారిపోయాయి కాబట్టి మహాభాష్యం కూడా పారం చెప్పి ఉండరు. అయినా వారికి చక్కగా ఒక రాజ్యాన్ని అనుశాసించినంత పలుకుబడి ఉంది. ప్రతిష్ఠ ఉంది. అదేమంటే జానపద విజ్ఞాన సాప్రాజ్య ధారేయత్వం. జానపద వాజ్యాయం అనగానే స్థ్రీల పాటలు, పామరుల గ్రామ్య పదాలు, అనక్కరుల సుద్ధలు కాదని అయిన తేల్చి చెప్పారు. పండితుల ప్రతిభ వర్షరూపైతే జానపదుల స్వాజనాత్మకత అక్షరసిద్ధి శరద్యతువు కాదా అన్నారు. అపునని నిరూపించారు. సాహిత్యలోకానికి కనువిష్ట కలిగించారు. మహాపరిశోధకులకు కలరూపు రూపించారు. ఆయన మితభాషి, హితభాషి, తనవారసుకున్న వారి పట్ల స్వితభాషి, భారతీయ పురా సంస్కృతి పట్ల, వేదోపనిషద తత్త్వచింతన పట్ల, సనాతనమైన హిందూ సంస్కృతి పట్ల విశ్వాసం కలవారు. బుషి సంప్రదాయం, వేద సంస్కృతి ‘ఊర్ధ్వమూల మధ్యాభా అశ్వత్థం ప్రాహృత్వయ్యం’ అని సర్వాత్మనా గాధంగా నమ్మినవారు. ఈ శతాబ్ది ఇప్పటి సాహిత్య ప్రతులలో వీరిది విశిష్టమైన స్థానం. పరిశోధకులలో అగ్రగణ్యత, గౌరవ సమ్మాన్యత వీరికున్నాయి. ఒక వ్యక్తిగా, ఒక సంస్కార వ్యవస్థాగతమైన కృషి విషయంగా వీరికి సముచితమైన గుర్తింపు ఉంది. జాతీయచార్యులుగా శ్రీ రామరాజు తెలుగువారికి గొప్ప పరిగణన తెచ్చారు. ఈ గౌరవం పొందిన తెలుగువారిలో వీరే మొదటివారు.

శ్రీ ధూశిపాశ సీతారామశాస్త్రి

(2007 - చీరాల)

జంతునాం సరజన్స్ దుర్లభమతః పుంస్వం తత్తో విప్రతా
తస్మాత్ వైదిక ధర్మమార్గ పరతా విద్వత్తు మస్యాత్ పరం
ఆత్మానాత్మ వివేచనా స్వనుభవో బ్రహ్మత్తునా సంస్కృతి:
ముక్తిర్నే శతకోటి జన్మసుకృత్తే పుత్రైప్రిణా లభ్యతే

అని వివేకచూడామణిలో శంకరాచార్యస్వామివారు చెప్పిన విశిష్టమైన పురస్కారాలు అన్నింటినీ పుణ్యసంపదతో అందుకొన్న పూర్వపురుషులు శ్రీ ధూశిపాశ సీతారామశాస్త్రి. రాగద్వేషాలకు అతీతంగా నటనను తపస్సుగా, దేవతార్థునగా, అందినది ఏదైనా అమృ ప్రసాదంగా, పాంచభౌతికమైన నాలుగు దశలనూ, నాలుగు ఆత్మమాలనూ నిండుగా పండించుకుంటున్న ధూశిపాశవారి జీవితావలోకనం ఇహపరాల వారథి. శ్రీ ధూశిపాశ బహుముఖ ప్రజ్ఞాభునులు, రంగస్థల, చలనచిత్ర నటధరీఱులు, నవరస నటనా విలాస, విన్యాస, విభ్రమార్థులు, ఆధ్యాత్మిక నిత్యానంద విలసన్మార్థులు. ఒకప్పుడు వైవిధ్య భరిత పాత్రలను పండించడంలో దిట్ట. ఇప్పుడు అధ్యాత్మికతను నిలువెల్ల నింపుకొని పండిష్టులు దిట్ట.

శుభాకాంక్షలతో...

మస్సర్స్, సామయ శిల్ప కన్సెఫ్ట్కన్స్, గుంపంగార్ - చెన్నెంపెట్ట వెంకటశివ్య

శ్రీ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు

(2008 - ఏలారు)

సంస్కృత వ్యాకరణ - అలంకార - వేదాంత శాస్త్రాలలో ప్రపంచ ప్రభ్యాత గడించిన పండితులు, మహామహాపాధ్యాయ బిరుదాంకితులు ఆచార్య పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారాలు రెండు సార్లు అందుకున్నారు. భారత రాష్ట్రపతి చేతుల మీదుగా సంస్కృత పండిత సత్యారం పొందారు. రాష్ట్రపత్ను, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, ఇంకా అనేక సాహితీ సంస్థలు అందించే పురస్కారాలు పొందిన వీరిని ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 'విశ్వబ్భారతి' పురస్కారంతో, మధ్యపదేశ్ ప్రభుత్వం 'కాళిదాస సమ్మానం' తో, బిర్దా శాండేషన్ 'పాచస్తుతి' పురస్కారంతో గౌరవించారు. సంస్కృతం, తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ భాషల్లో వీరు ఇంతవరకు నూటపొత్తిక గ్రంథాలను పైగా ప్రచురించారు. వాల్మీకి రామాయణానికి వీరి తెలుగు వ్యాఖ్యానం బహుళ ప్రచారం పొందింది. అలంకార శాస్త్ర గ్రంథాలకు, సంస్కృత కావ్యాలకు ఎన్నింటికో వీరు తెలుగు వ్యాఖ్యానాలు రచించారు. టాగోర్ గీతాంజలి సంస్కృతంలోకి అనుపదించి జవహర్లల్ నెప్పుల్ కి అంకితం చేశారు. కొండిన్య స్మృతి పేరుతో ఆధునిక ధర్మశాస్త్రాన్ని రచించారు. అలంకార శాస్త్రానికి జగన్నాథ పండిత రాయల సేవ - అనేది వీరి పిపోచ్.డి. పరిశోధన గ్రంథం. ఉన్నానియా విశ్వవిద్యాలయం సంస్కృత శాఖాధిపతిగా పదవీపరమణ చేసి ఎన్నిటి సంవత్సరాల పెద్ద వయస్సులో సైతం అవిక్రాంతంగా సాహితీ కృషి సాగించి, 'సురభారతి' సంస్థను నడుపుతూ యువతరానికి దీప్తిదాయకంగా నిలిచిన ప్రతిభామూర్తి శ్రీ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు.

శ్రీ కేతు విశ్వనాథరెడ్డి

(2009 - కడప)

విద్యార్థి దశ నుండే తెలుగు భాషా సాహిత్యాలను అధ్యయనం చేస్తున్న శ్రీ కేతు విశ్వనాథరెడ్డి విశ్వవిద్యాలయ ఆచార్యులుగా పనిచేసి దూరవిద్యారంగంలో తెలుగు భాషకు అనుగుణమైన కొత్త జాడల్ని రూపొందించారు. కడప జిల్లా ఊరిపేర్లను సాంఘిక భాషా శాస్త్రానుగుణంగా పరిశీలించటమే కాక పలు నిఘంటు నిర్మాణాలలో కూడా పాలుపంచుకున్నారు. తొలిదినాల్లో కడపజిల్లా ప్రాంత నేపథ్యాన్ని కథావస్తువుగా తీసుకొన్నప్పటికీ తన ఎదుగుదల క్రమంలో విశ్వమానవుడు నిత్యజీవితంలో ఎదుర్కొంటున్న వ్యక్తిగత, సామాజిక సంకీర్ణతలను ఆకశింపు చేసుకుంటూ తన కథలకు నిండుతనాన్ని తీసుకొన్నారు. కథకుడిగానే కాక ప్రముఖ తెలుగు రచయిత కొడవలీగంటి కుటుంబావుగారి సమగ్ర సాహిత్యానికి, మరెన్నో ప్రముఖ గ్రంథాలకూ సంపాదకత్వ బాధ్యతలు నిర్వహించారు. శ్రీ కేతు విశ్వనాథరెడ్డి కథకుడు మాత్రమే కాదు - బహుముఖ ప్రజ్ఞాపంతుడైన పాత్రికేయులు కూడా. నాలుగు దశాబ్దాలకు పైగా తెలుగు భాషా, సాహిత్యాలకు నిష్పాతుకర్మగా, నిబద్ధతతో, బుజుమార్గంలో మాలికమూ, మార్గదర్శకమూ అయిన సాహిత్య సమర్పకులు శ్రీ కేతు విశ్వనాథరెడ్డి.

శ్రీ దాశరథి రంగాచార్య

(2010 - ప్రైదరాబాద్)

సాహిత్యాన్ని ప్రజాపరం చెయ్యాలన్న తపన ఉన్నవారు, ప్రాచీన సాహిత్యం ఏ వర్షానికో, ఏ వర్షానికో పరిమితం కాకుండా సాధారణ విద్యాపంతులైన తెలుగువాళ్ల కండుబాటులోకి తేవాలన్న ఆకాంక్ష ఉన్నవారు, పలుభాషా సాహిత్యాలతో తనకున్న సాహచర్యం, సానుకూలం దృష్ట్యే తెలుగు భాషలోని అందచందాలను ఇతర భాషలకూ, ఇతర భాషా సాహిత్య సౌరభాలను తెలుగుకూ సంతరించే కృషి చేసినవారు, ముఖ్యంగా సాధారణ ప్రజలకోసం సాహిత్యం అన్న దృష్టి ఉన్నవారు శ్రీ దాశరథి రంగాచార్య. వీరు నిజం వ్యుతిరేకపోరాటులో పాల్గొన్నారు. స్వాతంత్య సమరయోధులు. సంప్రదాయ సాహిత్యం - విద్యను అశ్చసించారు. తెలుగు సాహిత్యంలోని దాదాపు అన్ని ప్రక్రియలలోనూ రచనలు చేశారు. వేదాలను సరళమైన తెలుగు వచనంలోకి అనుపదించారు. ఆరణ్యకాలాలా, ఉపనిషత్తులను, భారత, భాగవత, రామాయణాలను తెలుగు వచన గ్రంథాలుగా రాశారు. బాలసాహిత్యంలోనూ పలు రచనలు చేశారు. తెలంగాణ సామాజిక జీవితం తన రచనల్లో ప్రతిబింబించారు. చక్కని వక్త. సంప్రదాయ సాహిత్యం పునాదిమీద నిలబడ్డ అభ్యుదయ సాహిత్య ప్రవర్తకులు. వ్యక్తిగతంగా నిగర్ి, సాహితీ ధిష్టాపంభావి. తన 80 ఏళ్ల జీవనయానంలో తొలి దశలో చేయేత్తి విశ్వవాదంతోనూ, మలిదశలో వేదనినాదంతోనూ, సుమారు 60 ఏళ్లగా సాహితీ ప్రస్తావం కొనసాగిస్తున్నారు. వీరి సాహిత్య కృషి మీదా, రచనల మీదా పలు విశ్వవిద్యాలయాలలో పరిశోధనలు జరిగాయి. వీరి సాహిత్య కృషిని సమాదరిస్తూ కాకటీయ విశ్వవిద్యాలయం గౌరవ డాక్టరేట్ ప్రదానం చేసింది. ప్రాచీన, అర్మాచీన సాహిత్యాల వారధి, భవిష్యత్ సాహితీ మూర్తులకు ఆదర్శమూర్తి దా. దాశరథి రంగాచార్య.

శ్రీమతి అబ్బాలి ఛాయాదేవి

(2011 - భాషట్)

సాధారణ స్నేల మనోభావాలను అద్దం పట్టే కథలు వ్రాసిన శ్రీమతి అబ్బారి ఛాయాదేవి ఐదు దశాబ్దాలుగా తెలుగు సాహిత్యరంగంలో చేస్తున్న కృషి బహుముఖీనం. పిల్లల కోసం సాహిత్యాన్ని ప్రచరించడం దగ్గర నుండి జిడ్డు కృష్ణమూర్తి తాత్త్విక భావాలను తెలుగు వారికి పరిచయం చేయడం వరకు ఏరు నిర్వహించిన పాత్ర వైవిధ్యభరితం. జీవిత చరిత్ర, యాత్రాచరిత్రల రచనలు, ‘వరద స్పృహితి’ సంపాదకత్వం వంచిపోవి చాయాదేవి గారి ప్రతిభను పట్టిస్తాయి. సమకాలీన తెలుగు సాహిత్యంలై ఏరు వ్రాసిన వ్యాసాలు, సాహిత్య విమర్శ రంగానికి గొప్ప చేర్చు. నిత్యజీవితంలోనీ అనేకానేక సమస్యలపై, సందర్భాలపై వ్యాఖ్యానిస్తూ చాయాదేవి గారు నిర్వహించిన ‘కాలమ్’ రచనలు అనేకం. తెలుగు సాహిత్య రంగంలో ‘తనమార్గం’లో రచనలు సాగిస్తున్న రచయితి శ్రీమతి అబ్బారి ఛాయాదేవి.

శ్రీ గొల్లపూడి మారుతిరావు

(2012 - శ్రీకాకుళం)

కథ, నవల, నాటకం, సినిమా, పత్రిక, రేడియో... ఇలా ప్రత్యియ విదైనా సరే..... తనదైన ముద్రను ఆవిష్కరిస్తూ అద్భుతమైన రచనలు చేసిన ధీశాలి శ్రీ గొల్లపూడి మారుతిరావు గారు. నాటక రచయితగా తెలుగు రంగస్థల చరిత్రలో తన పేజీలను భద్రపరుచుకున్న స్వభావంలో సినిరచయితగా, నటుడిగా చలనచిత్ర చరిత్రలో తన స్థానాన్ని స్థిరం చేసుకున్న ప్రజ్ఞాశాలి. పాత్రికేయాలు జీవితకాలం గుర్తుండిపోయే “జీవనకాలమ్” రాసిన జీవియస్. ఐదు దశాబ్దాలకు పైబడి తెలుగునాట విరామమెరుగక వీస్తున్న సాహితీమారుతం శ్రీ మారుతిరావు.

శ్రీ పెద్దిభోట్ల సుబ్బరామయ్య

(2013 - అనంతపురం)

నేచి తెలుగు కథకుల్లో ప్రముఖుడైన శ్రీ పెద్దిభోట్ల సుబ్బరామయ్య గతయాభై సంవత్సరాలుగా నిర్విరామంగా, నిరంతరాయంగా కథారచన సాగిస్తున్నారు. మానవ సంబంధాల వైచిత్రిని కరుణ రసాత్మకంగా, కళాత్మకంగా, అనితర సాధ్యమైన రీతిలో కథలుగా మలచిన మహా రచయిత. కథానికా ప్రత్యియకు తెలుగుతనాన్ని అధిన దేశికుడు. నినాదాలను, నిర్దేశాలను ఆధిగమించి తన అంతస్కరణే సాక్షిగా కథలల్లిన విశిష్ట రచయిత. మధ్యతరగతి, అధోజగతి జీవితాలే కథావస్తువులుగా చేసుకుని, సమకాలీన సమాజపు అన్ని పార్శ్వాలను అత్యంత వాస్తవికంగా చిత్రిస్తూ, మానవీయ దృక్కోణంలో విశ్లేషిస్తూ కథలు రాసిన శ్రీ సుబ్బరామయ్యకి తెలుగుకథా జగత్తులో ఒక ప్రత్యేకస్థానం ఉంది. 1938లో జన్మించి, జీవితమంతా సాహిత్య సాధనలో గడువుతున్న కర్కుయొగి శ్రీ పెద్దిభోట్ల సుబ్బరామయ్యగారు.

శ్రీ కొలకలూరి ఇనాక్

(2014 - పొన్నారు)

గుంటూరు జిల్లా వేజెండ్ గ్రామంలో 1939లో సామాన్య దళిత కుటుంబంలో జన్మించి, స్వయంకృషితో విశ్వవిద్యాలయ వైన్-చాస్పుల్ స్థాయి కెదిగిన ప్రతిభా సమన్వితులు శ్రీ కొలకలూరి ఇనాక్. కథా రచయితగా, నవలాకాబుడుగా, నాటకకర్తగా, కవిగా, విమర్శకుడిగా, విద్యా వేత్తగా తెలుగు సాహితీలోకంలో కొలకలూరి ఇనాక్ గారిది ఒక సమున్వితస్థానం. ఆధునిక సాహిత్య ప్రత్యియలన్నీంటినీ తన బహుముఖీన ప్రతిభాస్పర్శతో ప్రభావితం చేసి, మానవతా వాదానికి కొనసాగింపుగా దళిత సాహిత్యోద్యమాన్ని సుసంపన్నం చేసిన వైతాళికులు శ్రీ ఇనాక్. అధ్యాపకునిగా, ఆచార్యునిగా, ఉప కులపతిగా నాలుగు దశాబ్దాలకు మించిన విద్యానేవ, అనేక కథలు, నవలలు, కవితలు, నాటకాలు, నాటికా సంపటాలు మరియు లెక్కకు మించిన విమర్శనా వ్యాసారచనలతో జీవితాన్ని సాహిత్య సాధనలోనే గడువుతున్న అవివ్రాంత సాహితీమూర్తి శ్రీ ఇనాక్.

శుభాకాంక్షలతో...

మస్తీ, వి.యెస్.కన్సిస్కన్స్, గుంటూరు - వింజనంపంచి సుబ్బమ్మణ్ణం

శ్రీ రావి కొండలరావు

(2015 - అనకాపల్లి)

తూర్పుగోదావరి జిల్లా సామర్లకోటలో 1931లో జన్మించిన రావికొండలరావు గారు తెలుగుతనం మూర్తిభవించిన నాటకరచయితగా, నటునిగా సుదీర్ఘకాలం శిఖర సమానంగా వెలుగొందుతున్న ప్రజ్ఞామూర్తి. పాత్రికేయునిగా, సహసంపాదకునిగా, సినీ, నవలా, కథా రచయితగా వీరికి గల బహుముఖీన ప్రతిభ అసామాన్యం. ఆరోగ్యకరమైన హస్యం, సభ్యతాయుతమైన సంస్కరం తొణికిసలాడే వ్యంగాత్మక నాటక ప్రష్ట రావికొండలరావు. అలనాటి ఆనందవాణి పత్రికతో ప్రారంభమై పిల్లల ప్రసిద్ధ మాసపత్రిక ‘చందమామ’, ప్రీల మాసపత్రిక ‘వనిత’, సినీ పక్షపత్రిక ‘విజయచిత్ర’ పత్రికల సంపాదకునిగా వారి పాత్రికేయ జీవితం నుంపన్నమైనది. కథారచయితగా ‘పెళ్ళిపుస్తకం’ చిత్రకథకు, నవలారచయితగా ‘బ్లౌక్ & వైట్’ సినీ విశేష నవలకు లభించిన స్వర్ణందులు వీరి ప్రతిభకు నిదర్శనాలు. ఏడు దశాబ్దాలుగా నాటక రచయితగా, రంగస్థల సినీ నటునిగా అవిక్రాంత జీవనం సాగిస్తున్నారు శ్రీ రావికొండలరావు.

శ్రీమతి ఓల్గా

(2016 - చిలకలూరిపేట)

తెలుగు సాహిత్యంలో “ఓల్గా”గా ప్రభ్యాతి చెందిన శ్రీమతి పోపురి లలిత కుమారి 1950లో గుంటూరు జిల్లా, యిష్టపాడు గ్రామంలో జన్మించారు. ప్రాథమిక స్థాయి నుండి ఉన్నత విద్య వరకు గుంటూరులో పూర్తి చేశారు. తెనాలిలో కళాశాల ఉపస్థితురాలిగా వృత్తి జీవితం ప్రారంభించి సాహితీవేత్తగా, ఉద్యమకారిణిగా రూపుదాఖ్యాన శ్రీమతి ఓల్గా, తెలుగు సాహిత్య, రాజకీయాద్యమాలలో ప్రీవాదానికి బలమైన గళంగా వికసించారు. కథకురాలిగా, నవలా రచయిత్రిగా, సాహితీ విమర్శకురాలిగా, అనువాదకురాలిగా, సంపాదకురాలిగా విభిన్న సాహితీ ప్రక్రియలలో ప్రతిభావైశిష్టంతో రచనలు చేస్తూ తన జీవితాన్ని మహిళా జాగ్రత్తికి అంకితం చేస్తున్న సాహితీమూర్తి. ప్రీ దృక్పథాన్ని కేవలం సాహిత్య సృజనలోనే కాకుండా ఉద్యమ నిర్మాణ కార్యాచరణలలో కూడా వీరి కృషి అన్నయి సామాన్యం.

శ్రీ ఎమ్.వి.ఆర్. శాస్త్రి

(2017 - పాయకరావుపేట)

శ్రీ ఎమ్.వి.ఆర్. శాస్త్రిగారిది 40 ఏళ్ళకు పైబడిన పాత్రికేయ జీవితం. అందులో 22 ఏళ్ళగా ఒక దినపత్రిక సంపాదకునిగా తీరికలేని వృత్తిలో ఉంటూ కూడా, రచయితగా అనేక విలువైన రచనలను జాతికి అందించిన విశేష ప్రతిభాశాలి శాస్త్రిగారు. కాలమిస్తుగా, చారిత్రక వాస్తవాల వాభ్యాత్మగా, సమకాలిన ప్రపంచ చరిత్ర విశ్లేషకునిగా, పలు ఆలోచనాత్మక రచనలను సమాజానికి వీరు అందిస్తానే ఉన్నారు. ప్రతి రచనలోనూ ఒక కొత్త కోణాన్ని ఆవిష్కరించడం, వర్ణికరించబడ్డ చరిత్రను సరిచేసి అసలు చరిత్రను తెలియజేస్తూ రచనలు సాగించడం వీరి ప్రత్యేకత. మన సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనాన్ని కోరుకుంటూ, జాతి ఆత్మగౌరవం ప్రబోధించే రచనలలో సమాజ హితాన్ని, క్లేమాన్సీ కోరుకునే శ్రీ శాస్త్రిగారి రచనావరివస్య అన్నయి సామాన్యం.

విశిష్ట సాహితీమూర్తులు

అణో-విభో-కందాళం శౌండేషన్ ప్రతిభామూర్తి సత్కార కార్యక్రమాలతో పాటు, 2003వ సంవత్సరం నుంచి, సంస్కృత ఆంధ్ర భాషా సాహిత్యాలలోనూ, నాటకరంగంలోనూ కృషిచేసిన వారికి విశిష్ట సాహితీమూర్తి పురస్కారాలను అందిస్తున్నది. వరుసగా రాజమండ్రి, తెనాలి, కాకినాడ, నిజమాబాద్, ఏలూరు, కడప, వరంగల్, బావట్ల, లీకాకుళం, అనంతపురం, పొన్నారు, అనకాపల్లి, చిలకలూరిపేట, పాయకరావుపేట పట్టణాలలో పురస్కార ఉత్సవాలను నిర్వహించింది. ఈ విశిష్ట సాహితీమూర్తి జీవిత కాల సాధన పురస్కారం పొందిన వరిష్ఠుల సంకీర్ణ పరిచయాలు ఇక్కడ పొందుపరస్తున్నాయి.

శ్రీ మల్లంపల్లి శరభయుశర్మ

(2003 - రాజమండ్రి)

‘ఏమయ్యా! నీవు నాతో ఉన్న సమయమంతా నేను కాళిదాను, భవభూతి స్థాయి మహాకవిని అనుకుంటాను. నీతో కవితాగోష్టిలో నా శక్తి ఏమిటో నాకు విదితమవుతుంది. నీవు నీ దారిని పోగానే ఒట్టి మానుష్యం అనుభవిస్తాను’ అని దేశం పట్టనంత మహాకవి శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ త్రైతిపూర్వకంగా ప్రశంసించిన సాహితీమూర్తి శ్రీ శరభయుశర్మ. ‘సాహిత్య స్పృహన్యాధురి’ అని పరమశివుడే అన్నాడు. ఎప్పుడు? ఎక్కడ? ధూర్ఘటి ‘కాళహస్తిశ్వర మహాత్ముం’లో. అటువంటి సాహిత్య దార్శనికులు శ్రీ మల్లంపల్లి శరభయుశర్మ. వర్తమానకాలంలో శర్మగారంతటి పండితులు, సాహిత్యవేత్తలు. హర్ష మహాకవి భావుక తాదాత్ము పరినిష్టితులు, సంస్కృతాంధ్ర ప్రాచీన, నవీన మహాకవితా సౌందర్య హృదయావిష్ణురులు లేరసడం ప్రశంసించి కాదు.

శ్రీ బులుసు సూర్యాంతరశాస్త్రి

(2004 - తెనాలి)

బుములంబే స్వసుఖానిరభిలాములు. వాళ్ళకు సౌంతానికేం కావాలి? ఆత్మదర్శనం. లోకసుస్థితి కోసమే తపసై నూ, ధ్యానమైనా, పొందమైనా, ఆశ్రమ నిర్వహణమైనా, శిష్యజన పాలనమైనా. అంతేకాని వాళ్ళకు భోగభాగ్యాలు, కీర్తి ప్రతిష్ఠలు అక్కరలేదు. ఆధునిక కాలాన అటువంటి బుఱి సత్కములు శ్రీ బులుసు సూర్యాంతరశాస్త్రిగారు. ‘సాధన గ్రంథ మండలి’ ద్వారా శంకరగ్రంథ రత్నావళిని వెలుపరించారు. 95 సంవత్సరాల వయస్సులో కూడా అంతకన్నా సగంలో సగం వయస్సువారు నిర్వహించలేని పని నిర్వహించారు. ‘అనన్యాశ్చింతయంతోమామ్’ వారి గురి, లక్ష్మీమూ, ప్రవృత్తి, ప్రపత్తి. అరవై సంవత్సరాలగా భారతీయ ఆధ్యాత్మిక దర్శనానికి, సంస్కృతికి వారు సేవ చేసారు.

శ్రీ మధుర కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

(2005 - కాకినాడ)

అసమర్థుల పుణ్యమా అని సప్యులపాత్రపోతును జోతీర్వాసు రంగాలను పరిరక్షించడానికి, వీటి శాస్త్రీయతను చాటిచెపుడానికి, జోతీష విజ్ఞానకేంద్రం సాపించి జోతీష విజ్ఞాన పత్రిక నడువుతూ ఆశాస్త్రీయ ఆచారాలనూ సిద్ధాంతాలనూ ఖండిస్తూ, ఈ శాస్త్రీల శాస్త్రీయతను కాపాడిన విశిష్ట సాహితీమూర్తి శ్రీ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి. జోతీర్వాసు శాస్త్రీలలో ప్రాచ్య-పాత్మాత్మ్య రీతుల మేలు కలయికకు శ్రీ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి మార్గదర్శకులు. కలకత్తాలోని భారతీయ జోతీర్విజ్ఞాన సంస్కృతు వీరు అధ్యక్షులు. వాస్తుశాస్త్ర వివేకం (సాలుగు భాగాలు), బృహత్పూర్ణాశర హోరాశాస్త్రం (మూడు భాగాలు), జాతకాలంకారం, గృహవాస్తు దీపిక, దైవజ్ఞవలభం, పంచాంగభేద సమన్వయం, భావార్థ రత్నాకరం, శతయోగమంజరి వంటి ప్రామాణిక గ్రంథాలు రచించిన జోతీష విజ్ఞాన భాస్కరులు, వాస్తు కళానిధి బిరుదాంకితులు.

శుభాకాంక్షలతో...

మెస్టర్, సిత్య కన్సెస్క్సన్స్, గుంపంగార్మ, పార్ట్రన్స్ : మధురాల సాంబాషివరావ్, పోప్యూలి సిత్యనామార్యణ

శ్రీ దోర్చల విశ్వనాథరావు

(2006 - నిజామూబాద్)

సంప్రదాయ వైదిక వాజ్యయాన్ని పునః పరివ్యాప్తం చేసేందుకు ధర్మోద్యేగం నుండి ధర్మలతిక చిగురించి వౌనంగా కుసుమించి, సహాపు దళాలుగా విప్పారి, ఆర్థప్రబోధ సుగంధాల్ని వెలార్పింది. అవే కావ్యాలై, వ్యాఖ్యాలై, పురాణ ప్రవచనాలై, సాహిత్యపన్యాసాలై, తాత్త్వవిషయాలైలల్లో తాత్త్వవిషయ శిఖరోన్మఖమైన ఊర్ధ్వ గంగా ప్రవంతులైన ఉద్ఘోధలై బహుధా పరివ్యాప్తం చెందాయి. అట్టి పుంభావ సరస్వతీ రూపమే శ్రీ దోర్చల విశ్వనాథరావు. శర్మగారి సైలి అతి ప్రోఫెసరు, అతి సరళమూ కాక రెండింటి పోహళింపు. సౌధారణంగా వ్యాఖ్యాత్తు చిత్తవ్యతి గల పండితులు కవిత్వము ప్రాయిలేరు. కారణం వ్యాఖ్యానము విస్తృతి నపేక్షిస్తే, కవిత్వము క్లప్తత నపేక్షిస్తుంది. దీనికి శర్మగారు అపవాదం. శర్మగారు ప్రాసిన అనేక వేల సంస్కృత - తెలుగు పద్యాలు దీనికి నిదర్శనాలు. శివమహిమ్మస్తోత్ర, పరశమ్మి మహిమ్మి స్తోత్రాలకు వ్యాఖ్యలు మాత్రమేగాక, వానిలోని శ్లోకాలకు వీరుచేసిన ఆంధ్ర పద్య రచనాసువాదం విస్తృతి - క్లప్తత అనే భిన్న ప్రవృత్తులలో ఏకకాలంలో చిత్తవ్యతిని ప్రవర్తిలు చేసింది. ఇది ఇంద్రియ నిగ్రహంతో మాత్రమే సాధ్యమయ్యేది. అది శుద్ధ సత్కృగుణాతిశయము. అది ఆరోపజ్ఞ. నిత్యసాహితీ వ్యవసాయంలో పూర్తిగా మనిగి, గత అర్థశతాబ్దిగా, అర్థశతాధిక గ్రంథాల్ని ప్రాసి, ప్రాస్త్రా ఇదే ఉపసనగా, పతంగా, ప్రతిజ్ఞగా వాజ్యయ పూజలో తరిస్తున్నారు శ్రీ శర్మగారు.

శ్రీ వడలి మందేశ్వరరావు

(2008 - ఎలారు)

అధునికాంధ్ర సాహిత్య విమర్శ వైతన్యానికి చేయుతనిచ్చిన ఇంగ్లీషు భాషా సాహిత్యచార్యులయిన తెలుగు విమర్శకులు ప్రసిద్ధులు దాదాపు పది పన్నెందు మంది ఉన్నారు. ఈ శతాబ్దంలో వారిలో శ్రీ వడలి మందేశ్వరరావు ఒకరు. ప్రాచీన సాహిత్యం, నవీనసాహిత్యం, ప్రాచ్యం, పొశ్చాత్యం ఆయన సమాన అధికారంతో వ్యాఖ్యానించగల అంశాలు. ఆయన సాహిత్య అధ్యయనం ఏ సాహిత్య విద్యార్థికి అయినా అభిలషణీయం. అంగ్రేషు భాషా సాహిత్యాలతో పోలిస్తే ఆంధ్రభాషా సాహిత్యాలు ఏ యుగంలోనూ ఏ శాఖలోనూ ఏమాత్రము తీసిపోవ అన్నది వీరి ప్రతిపాదన. తెలుగు సాహిత్యానికి ఆత్మగోరవాన్ని ఇబ్బడిముఖ్యడిగా పెంపాందించిన తెలుగు రచయితలకు ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంపాందించిన ఉత్తమ విమర్శకులు వీరు. ‘ఇది కల్పవృక్షం’ అనే పేరుతో విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారి శ్రీమద్రామాయణ కల్పవృక్షాన్ని పొశ్చాత్య విమర్శ సూత్రాలతో మదింపు చేసి వీరు రచించిన గ్రంథం అనేక ముద్రణలు పొంది సాహితీ పరుల మెప్పు అందుకుంది.

శ్రీ జానమద్ది హనుమచ్చాప్తి

(2009 - కడప)

శ్రీ జానమద్ది హనుమచ్చాప్తి పుట్టింది రాయదుర్ధం - పెరిగింది, విద్యా బుద్ధులు నేర్చింది బళ్ళారిలో - శిష్యరికం చేసింది శ్రీ భాసురాచార్య రామచంద్రస్వామి వారి కనుసన్నలలో. శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు, శ్రీ బళ్ళారి రాఘవ లాంటి ప్రజ్ఞాదురీఱుల స్వార్థి ఆదర్శంగా ఎదిగి డిగ్రీలు - పదవులు పొంది - విద్యార్థికారిగా, ఉత్తమ అధ్యాపకుడిగా వ్యక్తిత్వం పొందారు. ఏ సీమ కెళ్ళినా, ఏ సభ జిరిపినా, ఏ పది నిర్వహించినా, ఏరి దక్కత, సంకల్పం, నియమపాలన, క్రమశిక్షణ ఎందరికో ఆదర్శం. ఏరి జీవన్శైలి, మంచిగంధంలా పరిసరాలనేగాదు - కస్తూరిలా కలకాలం ఏరి రూపం, గుణం, మాట, మంచితనం, మనస్సులను మనుషులను సమౌద్రితులను చేయడం అపురూపం. ఏరి రచనలు, ఉపన్యాసాలు, సభా నిర్వహణలు ఒక ఎత్తయితే సి.పి.బ్రోన్ గ్రంథాలయ స్థాపన, నిర్వహణ, సాహితీ భగీరథునిగా ఏరికి కీర్తి ప్రతిష్ఠలు సంపాదించి పెట్టింది. కడపను సాహితీ - సాంస్కృతిక కేంద్రంగా తీర్చిదిద్దిన ఏరి అడుగుజాడలు యువ కళాకారులకు, సాహితీ కిశోరాలకు స్వార్థినిచ్చాయి. ఏరు విద్యుద్వర్ధారేణ్యలో కాదు - ఎందరెందరికో కల్పవృక్ష చ్ఛాయలనందించిన మహిమాన్వితులు. హనుమచ్చాప్తి గారు ఆధునిక సాహితీ క్షేత్రంలో బ్రహ్మర్థులు, అలుపెరగని నిత్య సత్య కృష్ణపలులు. ఎందరికో ప్రత్యక్షంగానూ, మరెందరికో పరోక్షంగానూ ఏరి మూర్ఖిత్వం నిత్యసూతన సుగంధం.

శ్రీమాన్ నల్లాన్ చక్రవర్తుల రఘునాథాచార్యులు

(2010 - వరంగల్లు)

“ప్రాచీన భారతీయ విద్యావ్యవస్థ మళ్ళీ పునరుద్ధరించబడాలి; శాస్త్ర అధ్యయనం లోకంలో అనేక ముఖాలుగా పునరుద్ధరించబడాలి; సంస్కృత వాజ్ఞాయనమంతా సులభమైన రీతిలో ఈ సమకాలీన సమాజానికి అందాలి” అని తపన పదుతున్న తరం తగ్గుతున్న రోజులివి. వివిధ సంస్కరములు, విశ్వవిద్యాలయాలు ఇందుకోసం కొన్ని ప్రణాళికలను ఉద్యోగ ధర్మంగా చేసే పనిని తానే ఒక వ్యవస్థ అయి నిర్వహించిన వారు ‘ఉభయ వేదాంత ప్రవర్తక’ శ్రీమాన్ డా.న.వ.రఘునాథాచార్య స్వామి. తర్వాత వ్యాకరణ, సాహిత్య, మీమాంసాది శాస్త్రాలను గురించి శ్రీభాష్య భగవద్విషయాది సంప్రదాయ రహస్యగ్రంథాలను గురించి లోతుగా అధ్యయనం చేసిన పండితులలో కనిపొకాధిష్టతలు. శ్రీభాష్యం, భగవద్విషయాలను, ద్రావిడ భాషలోని సంప్రదాయ రహస్య గ్రంథాలను, ఉపనిషత్తులను, శ్రీమద్రామాయణ, మహాభారత, భాగవతాది గ్రంథాలలోని రహస్య తత్త్వాలను ఎందరో జిజ్ఞాసువులకు అందిస్తూనే ఉన్నారు. శ్రీవిష్ణు సహస్రనామ సోత్రముమై పరాశరభట్టరు రచించిన భగవద్గుణ దర్శణం అనే సంస్కృత భాషానికి అతి విస్తృతమైన అంధ్ర వ్యాఖ్యానాన్ని కొన్ని తరాలు నిలిచేలా, తలచేలా, రచించి ప్రకటించారు. వారి మూర్తిమత్యం, మనీషల గురించి ఎంత చెప్పినా చెప్పువలసింది మిగిలిపోతూనే ఉంటుంది. ఇరవై సంవత్సరాల వయసులోనే సంస్కృత భాషాసేవ, విశిష్టాద్యుతసేవ చేయాలని దీక్షబూని ఆరు దశాబ్దాలు ఈ ప్రతాన్ని ఆచార్యుల వారు నిర్వహించారు.

శ్రీ శలాక రఘునాథశర్మ

(2011 - బొపట్లు)

గురుకులక్షిష్టుడై సంప్రదాయబధంగా సంస్కృతాంధ్రాలను ఆపోశన పట్టిన అగస్త్యులు. పాణినీయ వ్యాకరణాన్ని తెలుగు వ్యాఖ్యానంతో అందించిన మాహేశ్వరులు. వ్యాస భారత గంగను యథాక్షరంగా తెలుగు పారకలోకానికి అందించిన భగీరథులు. వక్తలు, ధర్మశాస్త్రవేత్తలు, ఉత్తమాచార్యులు, అత్యుత్తమ పరిశోధకులు అయిన ఆచార్యులు

శ్రీ శలాక రఘునాథశర్మ.

శ్రీ ఉపాధ్యాయుల అప్పలనరసింహమార్తి

(2012 - శ్రీకాకుళం)

కవిగా, విమర్శకులగా, అనువాదకులగా తెలుగునాట ప్రసిద్ధులైన ఉపాధ్యాయుల అప్పల నరసింహమార్తిగారు సంస్కృతాంధ్ర భాషలలో విశేష ప్రతిభావంతులు, లోతైన పరిశోధకులు, ప్రామాణిక విమర్శకులు. తమ విమర్శన గ్రంథాల రచనలో పండితుల ప్రశంసలు అందుకున్నారు. మహాకవుల రచనలలోని సాధర్మ్య, వైధర్మ్యములను పరామర్శపూర్వకంగా నిరూపించి ప్రామాణిక పండితుల అభినందనలు అందుకున్నారు.

శ్రీ సెసుమారు కేశవరెడ్డి

(2013 - అనంతపురం)

సరదా కోసమో, కాలక్షేపం కోసమో కాకుండా, మానవాభ్యుదయమే లక్ష్మంగా రచనావ్యాసంగం కొనసాగించిన సమృద్ధయులు దాక్షర్ కేశవరెడ్డి. దశిత, పీడిత, జనపక్షపాతిగా, రాయలసీమ గ్రామీణ జీవిత సంఘర్షణే ఇతివృత్తంగా పాతికేళ్ళ రచనలు చేసి, ఆధునిక తెలుగు నవలకు నవ్యరీతిని నిర్దేశించి తెలుగు నవలను అంతర్జాతీయ స్థాయికి చేర్చిన అభ్యుత్త ప్రయోగశీలి దాక్షర్ కేశవరెడ్డి. చరిత్ర చీకటి కోణాల్లోని విస్మృతుల జీవన వైవిధ్యాలని విశేషించిన సత్యశోధకుడు. నవలికకు కావ్య గౌరవాన్ని చేకూర్చిన సాహిత్య రసవిద్యా శిల్పవేది. 1947లో జన్మించి వృత్తిరీత్యా మానవాశికి వైద్య సేవలు అందించి, ప్రపుత్రి పరంగా విశిష్ట రచనలు ఆవిష్కరించారు.

శుభాకాంక్షలతో...

మెన్స్టీ. యస్.వి.ఆర్.ఎంట్రెస్, గుంటూరు - సంగ్రహదేవిర వెంకట్స్థోరమామ్

శ్రీ సింగమనేని నారాయణ

(2013 - అనంతపురం)

రైతు జీవిత చిత్రంలో ప్రధాన కథావస్తువుగా, రైతు పరిరక్షణ జీవిత పరమావధిగా, వంచనలకు గురైన సీమ్మరైతు నిస్పహయ ఘర్షణను పారకుల మనస్సులు విచలించేలా కథానికలను తీర్చిదిద్దిన సాహితీ కర్మకులు శ్రీ సింగమనేని. సాహిత్యానికి ప్రాంతీయుతా ముద్ర అవసరమని నిరూపించి రాయలసీమలో సాహిత్య పునరుజ్జీవనానికి పాదులు వేశారు. ఎందరో రచయితలకు స్వార్థిదాతలయ్యారు. ప్రతిభావంతులైన రచయితలు ఉధృవించేలా రాయలసీమలో ఉత్తమ సాహిత్య వాతావరణాన్ని సంతరింపజేసిన స్వార్థిదాత శ్రీ సింగమనేని నారాయణగారు.

శ్రీ కంటమళ్ళ సాంబశివరావు

(2014 - పొన్నారు)

గుంటూరు జిల్లా చిలకలూరిపేట వాస్తవ్యాలైన శ్రీ కందిమళ్ళ సాంబశివరావు గారు వృత్తిరీత్యా కళాశాల అధ్యాపకుడు, ప్రపృతి నాటకం. వర్తమాన తెలుగు నాటకరంగంలో వీరి పాత్ర గణనీయం. నాటక రచయితగా, నటుడిగా తెలుగునాట లభ్యప్రతిష్ఠలు శ్రీ సాంబశివరావు గారు. భారతీయ నాటకరంగ చరిత్రలో నాటకరంగ పరిశోధనకు డి.లిట. పొందిన తొలివ్యక్తి శ్రీ కందిమళ్ళ. విమర్శకునిగా, చరిత్రకారుడుగా, పరిషత్తుల నిర్వహకుడుగా తెలుగు నాటక రంగ అభివృద్ధి దేయంగా వీరు చేస్తున్న కృషి ప్రశంసనీయం.

శ్రీ స.వెం.రమేశ్

(2014 - పొన్నారు)

విలక్షణ కథా రచయిత శ్రీ రమేశ్ గారు దొరయూరు (కంచిజిల్లా - తమిళనాడు) వాస్తవ్యాలు. వీరి రచనలు దక్కించేశాంధ్ర మాండలికంతో నిండి, నిజమైన తెలుగుభాషకు ప్రతీకలుగా నిలిచాయి. ‘ప్రశ్నయావేరి కథలు’ రచయితగా, ‘తొండనాడు కతలు’, ‘మొరసునాడు కతలు’ సంకలన కతగా తెలుగు కథా పారకలోకంలో సుప్రసిద్ధులు. ఆదిమ తెలుగుజాతి దేశాంతరాలలో ఎక్కుడైక్కున్న నివసిస్తున్నారో తెలుసుకుని, అక్కడికే వెళ్లి, పారశాలలు పెట్టి వారికి తెలుగు లిపితో సహా భాషను నేర్చుతున్న నిస్సాప్ప తెలుగుభాషా ఉద్యమకారుడు శ్రీ సం.వెం.రమేశ్.

శ్రీ అట్టడ అప్పల్చాయడు

(2015 - అనకాపల్లి)

అట్టడ కలం - అట్టడుగు జీవితాల యథార్థ గాథలకు అక్షరరూపం. సమాజంలోని దౌష్టాన్ని దోషించినీ, కపటాన్ని, అధికార అహంకారాన్ని నిరసిస్తూ, నిలదీస్తూ, నిప్పులు కురిసే రచన వీరి సాంతం. 85 పైగా కథలూ, నాలుగు నవలలు, రేడియో నాటకాలు వ్యాసాలు రాసిన శ్రీ అట్టడ అప్పల్చాయడు అభ్యుదయ సమాజం కోరుకునే ప్రగతిశీల రచయిత.

శ్రీ పెట్టింటి అశోక్ కుమార్

(2015 - అనకాపల్లి)

వర్తమాన తరంలో విశిష్ట కథా, నవలా రచయిత శ్రీ పెద్దింటి అశోక్ కుమార్. జీవన చలన సూత్రాలను ఆకిలింపు చేసుకున్న కథకుడు. గుండెను తడిచేసేలాగానే కాదు మేధకు పదును పెట్టి విధంగా కూడా దశాబ్ధం పైగా వీరు రచనలు సాగిస్తున్నారు. ఇప్పచివరకు 120 కథలు, 15 నవలలు వీరు రచించారు. పరభాషలలోకి అనువదించబడుతున్న కథలు, నవలలు ద్వారా తెలుగు సాహిత్య భ్యాతిని తేజోవంతం చేస్తున్న అత్యున్నత శ్రేణి రచయిత వీరు. అట్టడుగు వర్గాల జీవితాల ఆటుపోట్లను మూలాలతో సహా పరిణతితో, భక్తి ప్రశ్నలతో రాస్తున్నారు అశోక్ కుమార్.

శ్రీ మహాసుదర్శన్ ఖండర్బాబు

(2016 - చిలకలూరిపేట)

తెలుగు కథా సాహిత్యంలో ఒక వినూత్వ సంచలనం శ్రీ మహాసుదర్శన్ ఖండర్బాబు. దర్శామిట్ల కథలు, పోలేరమ్మబండ కథలు, పుప్పుజాన్ కథలు, న్యూబాంబే టైలర్స్, బియాండ్ కాఫీ, గెట్ పట్టిష్ట్ కథా సంకలనాలు వీరికి మంచి గుర్తింపు తెచ్చాయి.

తెలుగు ముస్లిముల జీవన నేపథ్యంలోని చీకటి వెలుగుల్ని ప్రతిభావంతంగా అక్కర బద్దం చేసిన కథకుడు. తెలుగు కథా సాహిత్యంలో, ఇంతకుముందే పేరు పొందిన నూరు కథలను తీసుకుని, “నూరేళ్ళ తెలుగు కథ” పేరుతో పునః కథనం చేసిన ప్రయోగశీలి ఖండర్బాబు.

శ్రీమతి కె. విజయలక్ష్మి

(2016 - చిలకలూరిపేట)

దేశ వ్యాప్తంగా వేలాది ప్రదర్శనలలో వందలాది వైవిధ్య భరితమైన పాత్రల్ని పోషించిన నిరుపమాన సటీమణి శ్రీమతి కె. విజయలక్ష్మి. 45 సంవత్సరాల రంగస్థల నట జీవితం వీరిది. క్రమశిక్షణకు, పొత్తేచిత నటనకు, ప్రదర్శనా సమయంలో సమయాచిత ప్రజ్ఞకు ఉదాహరణగా నిలుస్తారు విజయలక్ష్మి, ఆమె నేటి తెలుగు నాటకరంగంలో ఉత్తమ నటనకు పర్యాయపడం.

శ్రీమతి జగద్ధాత్రి

(2017 - పాయకరావుపేట)

విశాఖపట్టం వాస్తవ్యరాలైన శ్రీమతి జగద్ధాత్రి సమకాలీన తెలుగు కవిత్వంలో ఏ వాదాలకు లౌంగని సరిక్కొత్త అభివృక్తి కలిగిన కవయాత్రి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఆంగ్లంలో ఎమ్.ఎ. డిగ్రీని అత్యుత్తమ శ్రేణిలో అందుకున్నారు. దేశ విదేశాల కవిత్వాన్ని తెలుగులో అనువదించిన ప్రతిభాశాలి. కథా సాహిత్యం, కవిత్వం, ఆంధ్రాంగ్లప్రసంగాలతో విశాల వర్మమాన సాహిత్య ముఖచిత్రంలో చోటు సంపాదించుకున్నారు. విశ్వమానవ కేంద్రంగా ప్రేమ, స్నేహసుభూతులను కవిత్వాన్ని “సహచరణం” రచయిత్తి శ్రీమతి జగద్ధాత్రి.

శ్రీ ఎల్. సత్యానంద్

(2017 - పాయకరావుపేట)

శ్రీ ఎల్. సత్యానంద్, నటునిగా, దర్శకునిగా, రచయితగా తెలుగు నాటకరంగంలో సుప్రసిద్ధులు. ప్రయోగాత్మక, ప్రయోజనాత్మక నాటకాలు, నాటీకలు ఎన్నింటినో ప్రదర్శించి తెలుగు నాటక ప్రేక్షకుల ఆదరణ పొందారు. బెత్స్పాహిక నాటకరంగ నటులకు, దర్శకులకు ఆదర్శంగా నిలిచారు. “అడవి దివిటీలు”, “బొమ్ములాట” వంటి అద్భుత నాటక ప్రదర్శనలతో జాతీయ నాటకరంగంలో తెలుగు నాటక ఉనికిని తెలియజెప్పిన ప్రతిభాశీలి. ఆయన స్థాపించిన నటశిక్షణాలయం ద్వారా ఎందరో నటులను రంగస్థలానికి, చలనచిత్ర రంగానికి అందిస్తున్నారు.

శుభాకాంక్షలతో...

మస్టర్. కల్పన సుధి కన్సన్స్కెన్స్, గురుంటార్మ జంగ్రం సుధాకర్

రంగస్థల సేవామూర్తి జీవితకాల సాధన పురస్కారం

తెలుగు నాటక రంగానికి దాదాపు ముఖ్యా-నలబై సంవత్సరాల కాలం విశేష సేవలందించి నేడు వృద్ధాప్య దశలో విస్మృతిలో ఉన్న మాననీయుల్ని గుర్తించి గౌరవించాలనే లక్ష్యంతో 2001లో ‘సేవామూర్తి రంగస్థల సాధన’ పురస్కారానికి అజో-విభో-కందాళం శ్రీకారం చుట్టింది. ఈ పురస్కారానికి రంగస్థల నటులు, దర్శకులు, నాటక రచయితలు, సంగీత - ఆహోర్యాది రంగస్థల వనరులు సమకూర్చే కళాకారులు ఎవరైనా అర్పులే.

ప్రసిద్ధ నటులు - రచయిత - దర్శకులు శ్రీ రావి వెంకటచలం 2001 భీమవరం సభల్లో ‘సేవామూర్తి రంగస్థల సాధన’ పురస్కారాన్ని అందుకున్న మొదటివారు. 2002 నుంచి ప్రతి సంవత్సరం ఈ పురస్కారాన్ని ముగ్గురు కళాకారులకు ఇప్పులని అజో-విభో-కందాళం నిర్ణయించింది. ఫోండేషన్ ప్రతియేటా నిర్వహిస్తున్న మూడు రోజుల నాటకోత్సవాల్లో ఒక్కాక్కడ రోజు ఒక్కాక్కడ కళాకారుని సత్కరించి, పదివేల రూపాయల నగదు, ప్రశంసాపత్రము సమర్పిస్తోంది. రంగస్థలం మీద ఈ పురస్కారం అందజేసే ఆభిరి నిముషం వరకూ “సేవామూర్తి” పురస్కార గ్రహీతకు కూడా ఈ విషయం వివరించకుండా గోప్యంగా వుంచడం ఈ సత్కారం ప్రత్యేకత.

సచివయంగా

అజో-విభో-కందాళం ఫోండేషన్

రంగస్థల సేవామూర్తి జీవితకాల సాధన పురస్కారాలు

శ్రీ రావి వెంకట చలం
(2001)

మొట్టమొదటి రంగస్థల సేవామూర్తి పురస్కార స్వీకర్త. జీవితమంతా రంగస్థలంతో పెనవేసుకున్న శ్రీ రావి వెంకట చలం తమ 84వ ఏట, భీమవరంలో యా పురస్కారం అందుకున్నారు.

శ్రీ కె.ఎల్.నరసింహరావు
(2002)

హింసావాదానికి వృత్తిరేకంగా, ప్రజాస్మామ్యం వైపు గ్రామీణ చైతన్యాన్ని మేలొల్చిపే ఉత్తమ రచనలు చేసి ప్రదర్శించిన ఉత్తమ కళాకారుడు శ్రీ కె.ఎల్. నరసింహరావు ప్రాదర్శాద్రోలో యా పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీమతి మందలపు ఇంటిరో
(2002)

నాటకం వెయ్యటానికి మగవాళ్లే జంకుతున్న రోజుల్లోనే నటిగా రంగ ప్రవేశం చేసి, అర్థశతాబ్ది పైగా తన నటనా ప్రతిభతో రంగస్థలాన్ని ప్రకాశింపచేసిన శ్రీమతి మందలపు ఇందిర ప్రాదర్శాద్రోలో యా పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ శీతంరాజు వెంకటేశ్వరరావు
(2002)

నాటక, నపల, సినిమాయిత, పత్రికా సంపాదకుడు, నటుడు, దర్శకుడు అయిన శ్రీ శీతంరాజు వెంకటేశ్వరరావు గారు తమ 80వ ఏట, ప్రాదర్శాద్రోలో యా పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ జి.వి.ప్రసాద్
(2003)

అతి చిన్న వయసులోనే కళారంగ ప్రవేశంచేసి, నాటకరంగంలో...కళాకారుడిగా స్థిరపడి, అర్థ శతాబ్దిగా ఉత్తరాంధ్ర రంగస్థలంతో ముందుకొను ధన్యజ్ఞులై శ్రీ జి.వి.ప్రసాద్ విజయనగరంలో యా పురస్కారం పొందారు.

శ్రీమతి టి.కనకం (తెలుగు కనకం)
(2003)

సినిమా రంగంలో ఉజ్జ్వలంగా ప్రకాశించి, మరల రంగస్థలని కొచ్చి, అంతకున్న సముజ్జ్వలంగా రాణించి, స్ట్రీ పొత్తులే కాక పురుష పొత్తులు కూడా ధరించి, రంగస్థల ఉద్దండుల సరసన నటించి, మెప్పించి, శెబాష్ అనిపించుకున్న ‘తెలుగు తార’ శ్రీమతి టి.కనకం (తెలుగు కనకం) విజయనగరంలో యా పురస్కారం పొందారు.

శ్రీ సి.యస్.నారాయణ (2003)

నాటక రచనలే కాక, బెత్తాపీఏక నటులకు కరదీపికలుగా పనికొచ్చే రంగస్థల పార్యుప్సుకాలు కూడా రచించిన సుప్రసిద్ధసటులు శ్రీ సి.యస్.నారాయణ విజయనగరంలో యి పురస్కారం పొందారు.

శ్రీ కెవెగంబి నాసరయ్య (2004)

జూతీయోద్యమ కాలంలో తన బుర్రకథతో ప్రజల్ని శైతన్యవంతుల్ని చేసి, తదాదిగా రంగస్థలనికి అంకితమై, రంగస్థల కళాకారుల సంక్లేషమం కోసం అహారహం కృషి చేసిన నిస్యూర్ కళాజీవి శ్రీ కెవెగంబి నాసరయ్య తెనాలిలో ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ కె.యస్.టి.శాస్య (2004)

తెలుగు నాటకరంగ భీష్మచార్యులు, గురువులకు గురువు - గుగ్గురువు, గత కాలం నాటకరంగానికి, సమకాలీన నాటక రంగానికి ఒక వారధి, ఒక విజ్ఞానవిధి, నటుడు, రచయిత, దర్శకుడు, నిష్పత్తునుతన ప్రయోగశీలి శ్రీ కె.యస్.టి.శాస్య తెనాలిలో ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ నెతి పరమేశ్వర శర్మ (2004)

పాత్రలోకి పరకాయ ప్రవేశం చేయగలిగిన ప్రష్ట కలిగిన నటుడు, వర్తమాన, భావితరాల నాటకరంగ పరిశోధకులకు, అభిమానులకు కరదీపికగా నిలిచే పరిశోధన గ్రంథరచన చేసిన ప్రతిభాశాలి, నిరంతర సేవా తత్తురతే లక్ష్మంగా కలిగిన మాన్యులు శ్రీ నెతి పరమేశ్వర శర్మ తెనాలిలో ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ డి.వి.రమణమూర్తి (2005)

అవిశ్రాంత నాటకరంగ కృష్ణివలుడు, సుప్రసిద్ధ రంగస్థల, రేడియో, తి.వి., రచయిత, నిస్యూర్ కళాతప్పస్తు శ్రీ డి.వి.రమణమూర్తి గారు తమ 74వ ఏట కాకినాడలో ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ పి.జ. వీరాచార్యులు (2005)

ఐదు దశబ్దాలకు పైగా నటుడిగా, రచయితగా, దర్శకుడిగా రంగస్థల అభ్యున్నతికి నిబధ్యతతో నిజాంగుతీగా సేవలందిన్నన్న శ్రీ పి.జి. వీరాచార్యులు కాకినాడలో ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ గన్నశెట్టి వెంకటేశ్వరరావు (2007)

ఉన్నత శిల్ప శైఖం, సముస్త మానవ విలువలతో కూడిన వీర రచనలు, నేటికి సజీవం, సూర్యాయకం. సినిమా సంభాషణలు రాసినా నాటక రచయితగానే గుర్తింపు రావటం నా అదృష్టం, నాకిష్టం కూడా అని సగర్వంగా చెప్పుకునే నిగర్వ శ్రీ గన్నశెట్టి వెంకటేశ్వరరావు చీరాలలో యి పురస్కారం పొందారు.

శ్రీ బురా సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి (2007)

అనితరసాధ్య నటుడా వైదుష్యతో, అనిర్మిషనీయ అభినయ కౌశలంతో అంధ నాటక రంగంలో శ్రీ పాత్ర పోషణలో తనకు సాటి లేరనిపించుకున్న అభినయ కళాభిజ్ఞులు ఆచార్యదేవులు శ్రీ బురా సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి చీరాలలో యి పురస్కారం పొందారు.

శ్రీ బాల్జి వీరప్రసాదరావు (2007)

వంశపారంపర్యంగా రంగస్థల కళలపట్ల కలిగి అస్త్రికో నటుడిగా రంగప్రవేశం చేసి అత్యస్నుత మేకవ కళాకారునిగా పేరు పొందిన శ్రీ బాల్జి వీరప్రసాదరావు చీరాలలో యి పురస్కారం పొందారు.

శ్రీ పల్లెవెంతు రాధాకృష్ణ (ఆర్.కె.) (2008)

సాంఘిక, పొరాటిక, జానపద నాటకాలలో షైవిధ్యభరిత పాత్రపోషణతో పాటు పలు సాహిత్య, సాంస్కృతిక సేవసంస్లప సభ్యునిగా నిరంతరం సేవా కార్యక్రమాల్లో నిమగ్నమై వుండే శ్రీ పల్లెవెంతు రాధాకృష్ణ (ఆర్.క.) తమ దెబ్బయితిరప ఏట ఏలూరులో యి పురస్కారం అందుకున్నారు.

శ్రీమతి అడుసుమిల్లి విజయలక్ష్మి (2008)

నటనలో నవరసాలను పలికిస్తూ, ఎన్నో పొత్తులను అధ్యయనంగా పోషించి, భావితరం నటీమణిలకు మార్గదర్శకంగా నిలిచిన శ్రీమతి అడుసుమిల్లి విజయలక్ష్మి ఏలూరులో యి పురస్కారం అందుకున్నారు.

శ్రీ మొక్కపాటి కృష్ణమోహన్ (2008)

షైవిధ్యభరిత నటన, ప్రయోగాత్మకదర్శకత్వం, ఆలోచన రేకెట్టించే రచన పీరి స్వంతం. తెలుగు నాటక రంగంలో ఒక సంచలనంగా నిలిచిన శ్రీ మొక్కపాటి కృష్ణమోహన్ ఏలూరులో యి పురస్కారం అందుకున్నారు.

శ్రీ గంటెం పెంచెలయ్య (2009)

నటుడిగా, వాయిద్యకారునిగా, సృయసంగీత కళాకారునిగా, ఎంతో పేరుపొందినా, ఏ మాత్రం గర్వం పొందని నిగర్వి శ్రీ గంటెం పెంచెలయ్య గారు నిజమైన రంగస్థల సేవమూర్తి. కడపలో యి పురస్కారాన్ని పొందారు.

శ్రీ ఆఖ్యాయి వెంకటయ్య (2009)

పద్యనాటకం ఎలా ప్రదర్శించాలో ఈ తరానికి మాపిన మార్గదర్శి శ్రీ ఆఖ్యాయి వెంకటయ్య కడపలో యి పురస్కారాన్ని పొందారు.

శ్రీ నెమలికంటి తారకరామారావు (2009)

నాటక రచయితగా, నటుడిగా, విలక్షణ నాటక కర్తగా గుర్తింపు పొందిన శ్రీ నెమలికంటి తారకరామారావు కథా రచయితగా కూడ ప్రసిద్ధులు. కడపలో యి పురస్కారాన్ని పొందారు.

శ్రీ భట్టు కృష్ణమూర్తి (2011)

బాల్యంలో నాటకాల్లో వేషాలు వేసి. తరువాత వేషాలను తీర్చిదిద్దే మేకవ కళాకారునిగా జీవనయానం చేస్తున్న ప్రకాశం జిల్లా వేటపాలెం వాస్తవ్యులు శ్రీ భట్టు కృష్ణమూర్తి తమ ఎనభయ్యా ఏట బాపట్లలో యి పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ కారుమూర్తి సీతారామయ్య (2011)

నటుడిగా పరిషత్త పోటీల న్యాయ నీర్చేతగా గత ఐదు దశాబ్దాలుగా అంద్రదేశమంతా సుపరిచితులైన ప్రకాశం జిల్లా పర్మారు వాస్తవ్యులు శ్రీ కారుమూర్తి సీతారామయ్య ఏడుపదులు దాటిన వయసులో బాపట్లలో యి పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ నాదెండ్ర వెంకటేశ్వరు (2011)

పొరాటిక రంగస్థల కళాకారునిగా గత అరవై ఏళ్లగా పద్య నాటకాల్లో అనేక పాత్రలు పోషించిన బాపట్ల వాస్తవ్యులు శ్రీ నాదెండ్ర వెంకటేశ్వరు తమ స్వస్థలం బాపట్ల లోనే యి పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ తుమితిక భద్రయ్య (2012)

తండ్రి నుంచి సంక్రమించిన కళావారసత్వం, శ్రుతిపవ్వమైన మంచి గాత్రం వీరి సాత్తు. మేకవ్, రంగాలంకరణ కళలో మంచి ప్రావీణ్యం కలిగి, పెడ్డమాస్టర్లగా రిటైరెంట్ లే తుమితిక భద్రయ్య శ్రీకాకుళంలో ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీమతి ఈశ్వర కొండమ్మ (2012)

15వ ఏటనే నాటకరంగ ప్రవేశం చేసి, ఉద్ఘండ కళాకారుల సరసన నటించి, 2000 ప్రదర్శనలు యిచ్చి, 65 ఏళ్ళ వయసులో శరీరప్రతమే జీవనాధారం అయిన శ్రీమతి ఈశ్వర కొండమ్మ శ్రీకాకుళంలో ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ క.క.ఎల్.స్వామి (2012)

ఆంధ్రప్రదేశం నలుమూలలూ ప్రతి పరిషత్ పోటీలో పాల్గొంటూ, గ్రామీణ కళాకారులకు శిక్షణ ఇస్తా, నటనే ఊపిరిగా బతుకుతున్న రచయిత, నటుడు, దర్శకుడు శ్రీ క.క.ఎల్.స్వామి శ్రీకాకుళంలో ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ జి.ఎ.సత్యార్ (2013)

పద్యనాటకరంగంలో నలభై సంవత్సరాల అనుబంధం, రాయబారం, శ్రీకృష్ణ తులాభారం నాటకాలలో కృష్ణపూత్ర, చింతామణిలో భవానీశవరంకర్, బాలనాగమ్మలో కార్యవర్ధిరాజు మొదలైన పాత్రలను అద్భుతంగా పోషించిన పౌరాణిక నటులు శ్రీ జి.ఎ.సత్యార్. లొప్పమైన గాత్రం, సుస్పష్టమైన పద్యపరంపర మీరిసాత్తు. 81 సంవత్సరాల వయసులో అనంతపురంలో యిం పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ గాజుల కరిబస్వ (2013)

పాలువాయి గ్రామవాసులులైన శ్రీ గాజుల కరిబస్వ దాదాపు 45 సంవత్సరాలనుండి పౌరాణిక నటునిగా వివిధ నాటకాలలో విభిన్న పాత్రలు పోషిస్తూ, గ్రామీణ పద్యనాటక నటుడిగా కళాసేవ చేస్తున్నారు. మాయల ఫకీరు పౌత్ర దాదాపు 140 పర్యాయములు ప్రదర్శించారు. 80 సంవత్సరాల వయసులో అనంతపురంలో ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ జమునారావు (2013)

శ్రీ జమునారావు తబలా వాచ్యకారుగిగా స్వర్ణియ రఖలపాట రఘురామయ్య గారికి సహకరించటమే కాక, పలు పద్య నాటకాలలో శ్రీకృష్ణ, కర్మ, భవానీశవరంకర్, కార్యవర్ధి మొదలైన పాత్రలను పోషించి పౌరాణిక నటులగా పేరు గడించారు. 40 సంవత్సరాల రంగస్థల అనుభవం కల్గిన శ్రీ జమునారావు తమ 72వ ఏట అనంతపురంలో యిం పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శ్రీ ధూంశిపాశ రెడ్డెయ్య (2014)

గుంటూరు జిల్లా బాపుల్ శ్రీ ధూంశిపాశ రెడ్డెయ్య స్వస్థలం. ఛైన్ ఆస్ట్ థియేటర్స్ (బాపుల్) సంస్థ ప్రదర్శించిన అనేక నాటక, నాటకిలలో పాత్రధారణ చేసారు. ఆంధ్రదేశంలో పలు పరిషత్ పోటీలలో పాల్గొన్నారు. నటుడిగానే కాక క్రమశిక్షణ గల కార్యకర్తగా కూడా గుర్తింపు పొందిన వీరు పొన్నార్లో యిం పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

సూతక్కి సుబ్బారావు (2014)

‘అంగదుడు’ - అంటే సూతక్కి సుబ్బారావే! అని పౌరాణిక నాటక రంగంలో తిరుగులేని గుర్తింపు పొందిన వీరు తన పదునాల్లవ ఏటీ ఆ పాత్ర పోషించి, ఇప్పటికి నాల్యలే ప్రదర్శనలలో నటించారు. పొన్నార్లో, 81 ఏళ్ళ సూతక్కి సుబ్బారావు రంగస్థల సేవమూర్తి పురస్కారం అందుకున్నారు.

శ్రీ గుడిమెళ్ళ శివరామకృష్ణ శాస్త్రీ (2014)

‘గుంటూరు శాస్త్రీ’గా తెలుగు నాటక, సినీ రంగాలవారికి సుపరిచితులైన శ్రీ గుడిమెళ్ళ శివరామకృష్ణ శాస్త్రీ సుప్రసిద్ధ రంగస్థల దర్శకులు మరియు నాటక, సినీ నటులు. ‘శాస్త్రీయం’ అనే నాటక సమాజాన్ని స్థాపించి, ఆంధ్రదేశం అంతటా పలు నాటకాలు విజయవంతంగా ప్రదర్శించారు. తెలుగు నాటకపరిత్రలో సుస్మరస్సానం సంపాదించుకని, పలు సినిమాలలో విలన్సగా నటించి, డెబ్బుయ్ సంవత్సరాల వయసులో కూడా రంగస్థల సేవలోనే జీవితానందాన్ని చూసుకుంటున్న శ్రీ శాస్త్రీగారు పొన్నార్లో యిం పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు.

శుభాకాంక్షలతో...

మెస్టర్స్. వి.ఆర్.కన్సిస్కన్స్, గుంటూరు - చేట్లు ఆపజరించి

**శ్రీ వడ్డమూడి సూర్యాప్తకాశరావు
(2014)**

తెనాలి వాసువులైన శ్రీ వడ్డమూడి సూర్యాప్తకాశరావు సుప్రసిద్ధ హరోనిస్ట్, మూడు తరాల పద్యనాటక కళాకారులకి సంగేతగురువు. లబ్జప్రతిష్ఠలైన ఎందరో పొరాటిక నటులు వీరిపద్మ శిక్షణ పొందారు. ఎన్నో సంపత్తురాల వయసులో ఎందరికో పద్యం ఎలా పాడాలో నేర్చుతూ, పేరు పొందిన కళాకారులకు హరోనియమ్ వార్య సహకారం అందించి, రంగస్థల సేవలోనే తరించిన వీరిని శౌండేషన్ రంగస్థల సేవమూర్తి పురస్కారంతో సత్కరించింది. (ఈ పురస్కారం వీరికి ఏరాలలో ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమంలో అందచేయటం జరిగింది)

**శ్రీ బుద్ధ కార్తే
(2015)**

దెబ్బయి ఏళ్ల బుద్ధ కాశీ గారికి నలుబది ఐదేళ్ల రంగస్థల జీవితానుభవం. ఏషైకి పైగా ప్రసిద్ధ చారిత్రక, సాంఘిక నాటకాల్లో ముఖ్యపాత్రమ పోషణ. ఇరవై నాటకాలకు దర్శకత్వభాద్యత. సంపన్న కుటుంబంలో పుట్టి, రంగస్థల సేవలోనే కాలాన్ని కాసుల్చి ఖర్చు చేసుకున్న రంగస్థల సేవమూర్తి.

శ్రీ శివాజి (2015)

వయస్సు 45 అయినా, పాతికేళ్లగా తెలుగు నాటకరంగంతో అనుబంధం. దాదాపు ముఖ్యయి నాటకాలలో నటన, చిన్నా, పెద్దా తేడా లేకుండా అన్ని నాటక సమాజాలవారికి ఐచ్చికంగా మేకవ్ సేవలందించటమే కాక, కర్ణేను కట్టడం దగ్గర్చుంచి, రంగస్థల నిర్మాణం వరకు అందరికి సాయంచేసే శ్రీ శివాజీ అనకాపల్లిలో యా పురస్కారం అందుకున్నారు.

శ్రీ దాసువంతులు (2015)

అర్పక వృత్తి, ప్రపృత్తి నటరాజుర్సన, నలబై ఏళ్ల నటనానుభవం, ఎన్నో నాటకాల్లో, నాటికల్లో సహాయనటుడిగా నటించి, మెప్పించిన శ్రీ దాసు వంతులు అనకాపల్లిలో శౌండేషన్ వారి సేవమూర్తి పురస్కారగీత.

శ్రీ తేట సరసింహరావు (2016)

రచయిత, దర్శకులు అయిన శ్రీ తేట సరసింహరావు అరవై సంపత్తురాలుగా నాటకరంగానికి నిస్సొద్ద సేవకులు. ప్రజానాట్యమండలి సభ్యులు. పొరాటిక నాటకాల్లోనూ, సాంఘిక నాటకాల్లోనూ అనేక పాత్రాలు పోషించారు.

జనాబ్ పేక్ ఖాదర్ (2016)

జనాబ్ పేక్ ఖాదర్ రంగస్థల సేవకులు - కార్యకర్త - నిర్విచార క్రామికులు పేరు. 2016వ సంపత్తిరం చిల కలూరిపేటలో రంగస్థల సేవమూర్తి పురస్కార గీత.

శ్రీ జగుగుల రామారావు

(2016)

శ్రీ జగుగుల రామారావు నటులు, రచయిత, దర్శకులు, నిర్వాహకులు. దాదాపు 20 గ్రామాలలో ఔత్సాహిక నాటక సమాజాలను ఏర్పాటుచేసి, వందలాది కళాకారులను తీర్చిదిద్దిన కర్మయోగి. 7 నాటక వరిష్టుల ఏర్పాటుకు కారణభూతులైన రంగస్థల సేవమూర్తి శ్రీ జగుగుల రామారావు (జాలాది).

డా. మొగెఱి శీరాజు

(2017)

షైడ్యుల్తు నిర్మాపన్నానే నాటకరంగానికి బహుముఖీనమైన సహకారాన్ని అందిస్తున్నారు. మూడు దశాబ్దాలకు పైగా వారు నటునిగా రంగస్థలంలో రాజించారు డా. శీరాజు. పురస్కారగీత.

శ్రీ నందు వెంకటరావు

(2017)

తెలుగు రంగస్థలంపై 35 సంపత్తురాలు సాంకేతిక నిపుణుడుగా లైటీంగు, సెట్టింగు విభాగంలో విశేష సేవలందిస్తున్నారు. ఈ నాటికీ లాభాపేళ్ల లేకుండా నాటకరంగ అభ్యుదయానికి స్వచ్ఛందగా పనిచేస్తున్న ఉత్తములు వెంకటరావుగారు.

శ్రీ దేవరకొండ సుబ్రహ్మణ్యమ్

(2017)

అనేక సంపత్తురాలుగా ధిలీ సగర నివాసి అయినపుటీకి తెలుగు నాటకానికి అప్పురూప సేవలందిస్తున్నారు. ధిలీకి వెళ్లే తెలుగు కళాకారులకు అందదండలు అందించే గొప్ప సహృదయులు దేవరకొండ వారు.

జనవరి 4, 2018 గురువారం - రో. 9.00 నుంచి 12.00 వరకు
అజ్ఞో-విభీ-కండాళం ఫొండెషన్ మిత్రుల - శ్రేయోబులాఘుల హాల్డ్ సమావేశము

జనవరి 4, 2018 గురువారం - సా.గం. 6.00 నుంచి 7.15 వరకు
కథా నాటీక పోటీల త్వారంభ సభ

స్వాగతం	సభాధృతులు	ముఖ్యాలిథి - ప్రతిభా వైజయింతి ఆవిష్కర్త
డా. డి.యస్.ఎన్. ముఖ్యాల్టు ప్రౌదరాబాద్ క్లీఫర్, ఆహోన్ సంఖుల, అజ్ఞో-విభీ-కండాళం ఫొండెషన్	శ్రీ పిస్సమనేని మృత్యుంజయరావు గుంటూరు అధ్యక్షుడు, సంస్కృతి	శ్రీ వాసిరెడ్డి విద్యా సాగర్, నంబూరు షైర్కున్, వి.వి.ఐ.టి.

సభాప్రారంభకులు - నాటీకల పుస్తక ఆవిష్కర్త	ఏటీ నాటీకల పరిచయం
శ్రీ అంబటి మురళీకృష్ణ వివేకా సర్వేన్ సాసైటి, బాపట్లు	శ్రీ కరణం సురేష్ ప్రాథమిక పరిశీలకులు - గుంటూరు

“తెలుగు నాటక రంగంలో ఒక విశిష్ట వ్యక్తికి చిరు సత్యారం”

పోటీ నాటీకల త్వరంభించు

రా.గం. 7.30

కళాంజలి, ప్రగతి నగర్, ప్రౌదరాబాద్ వాల్ “ఆసంతాసంతం”

మూలకథ : శ్రీ బాలగంగాభర్ తిలక్ (ఉఱి చివర ఇల్లు) నాటకీకరణ : శ్రీ ఎ. భాస్కర్ చంద్ర దర్శకత్వం : శ్రీ కొణ్ల రాధాకృష్ణ

రా.గం. 8.30

రంగస్థల సేవాముఖ్య జీవితకాల సాధన పురస్కారం
(పదివేల రూపొయిల నగదు బహవమతి - జ్ఞాపిక)

రా.గం. 9.00

స్నేహి ఆర్షు, వింజనంపాడు వాల్ “భూమి దుఃఖం”

మూలకథ : శ్రీ రామా చంద్రమాజు నాటకీకరణ : శ్రీ జి.వి.ఆర్. శర్మ దర్శకత్వం : శ్రీ కిపూల హలబాబు

పుభూతాంక్లలతో...

మెస్ట్రీ. శ్రీ ఎస్.ఆర్. కన్సిస్క్స్, గుంటూరు - సిక్కు వీర వ్రిసాద్

జనవరి 5, 2018 శుక్రవారం - ఉ. 10.00 నుంచి 12.30 వరకు

శ్రీపాటిబండ్రు ఆసందరూపు గాలి రంగస్థల కృషి సమాలోచన సద్గున్

సభాధృతులు:

డా. కంఠముళ్ళ సాంబిశివరావు
ఉపాధ్యక్షుడు, అంధ్ర. నాటక అకాడమి

వక్తలు:

శ్రీ గుమ్మిళ్ళ బిలరామయ్య
ఎ.వ.ఎస్ (రిటైర్డ్) - ప్రైదరాబాద్
శ్రీ సల్కాలి వెంకటేశ్వర్రు (అస్ట.)
ప్రజానాట్యమండలి, ఒంగోలు
డా. శ్రీపతి రాముడు
కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయము - ప్రైదరాబాద్

జనవరి 5, 2018 శుక్రవారం - మా. 12.30 నుంచి 1.00 వరకు

వుస్తుకావిష్కరణ : అశ్వఫులోప్పి విరచిత ఖార్డుచెలితమ్ - లీకా తాత్పర్య సహాతం రచన : డా. భాస్కర్ హనుమత్ కొంపెల్ - U.S.A.

జనవరి 5, 2018 శుక్రవారం - సా. 6.00 నుంచి 7.00 వరకు

“సాధువులు నీ కెవ్వరు - విశ్వ రంగస్థల పురస్కారాలు” సభ (నాటక రంగంలో గణసీయ కృషిచేస్తున్న తెలుగు వెలుగులకు అందిస్తున్న పురస్కారం)
ప్రశంసావత్తము, జ్ఞాపిక, రూ. 25,000 నగదు బహుమతి

పురస్కార గ్రహీత : శ్రీపాటిబండ్రు ఆసందరూపు ఒంగోలు.

సభాధృతులు:

డా. పెద్ది రామారావు
ప్లానింగ్ కమీషన్
సభ్యులు

ముఖ్య అతిథి:

డా. డి. విజయభాస్కర్
సంచాలకులు,
భాష సాంస్కృతిక శాఖ

ఆత్మియ అతిథి

డా. సాకం నాగరాజు
కార్యనిర్వాహక కార్యదర్శి,
అరసం ఆ.ప్ర., తిరుపతి.

ఆత్మియ అతిథి

డా. భాస్కర్ హనుమత్ కొంపెల్
Chief Architect, Data Analytics
Consultancy, PA, USA.

ఒంగోలు వాస్తవ్యాలైన పాటిబండ్రు ఆసందరూపురు సుప్రసిద్ధ నాటక రచయిత, నటులు, దర్శకులు. 1984లో “దర్జం” నాటికలో రంగప్రవేశం చేసిన ఏర్పత తదనంతరం వివిధ నాలీకలు, నాటకాలలో రచయితగా తెలుగునాటకరంగంలో సుమిర్సానం సంపాదించుకున్నారు. స్వీయరచన, దర్శకత్వంలో 4 గంటలు కొనసాగే ఏర్పత “పడమటిగాలి” నాటక ప్రదర్శన ఒక ప్రభంజనం స్పష్టంచి ప్రేక్షకుల జేసేలు, విషయాల ప్రశంసలు అందుకుంది. నాటకమే జీవితంగా తెలుగు నాటకరంగానికి విశ్లేషించున్నారు శ్రీ ఆనందరావు.

పోటీ నాటికల వ్రిద్ధిర్మానం

రా.గం. 7.15

శ్రీ కళానికేతన్, ప్రైదరాబాద్ వారి “మనసు చెక్కిన శిల్పం”

మూలకథ & నాటకీకరణ : శ్రీ రావుల పుల్లాచారి, (అమ్మారు) దర్శకత్వం : శ్రీ వెంకట్ గోవాడ

రా.గం. 8.15

రంగస్థల సేవామూల్ర జీవితకాల సాధన పురస్కారం

(ప్రభివేల రూపొయిల నగదు బహుమతి - జ్ఞాపిక)

రా.గం. 8.30

జనత్రేణి, విజయవాడ వారి “గుర్తు తెలియని తపం”

మూలకథ : వి.యిన్. జగన్నాథరెడ్డి నాటకీకరణ : శ్రీ యల్లాప్రగడ భాస్కరావు దర్శకత్వం : శ్రీ వైయన్. కృష్ణశ్వరరావు

రా.గం. 10.00

మణికంర ఆర్ట్స్, కొండెవరం వారి “బంధాల బరువెంత”

మూలకథ : శ్రీమతి జాస్టి రమాదేవి నాటకీకరణ & దర్శకత్వం : శ్రీ చెలికాని వెంకట్రావు

జనవరి 6, 2018 శనివారం - ట. 10.00 నుంచి 12.30 వరకు

డా. వేదగిలి రాంబాబు గాలి సాహిత్య కృషి సమాలోచన సదస్సు

సభాధ్వంశులు : **శ్రీసుధాము, సాహితీవేత్త - ప్రౌదరాబాద్**

వక్తలు:

డా. సామల రమేష్ బాబు

అధ్యక్షులు తెలుగు భాషాద్వామ సమాఖ్య

శ్రీ సింగమనేని నారాయణ

సాహితీవేత్త - అనంతపురం

శ్రీమతి శారదా అశోకవర్ధన్

సాహితీవేత్త - ప్రౌదరాబాద్

శ్రీ వేదం సూర్యప్రకాశం

సాహితీవేత్త - నెల్లారు

శ్రీ సింహప్రసాద్

సాహితీవేత్త - ప్రౌదరాబాద్

శ్రీ కలగా శ్రీరామ్

సాహితీవేత్త - ప్రౌదరాబాద్

శ్రీ జి. సరసింహమూర్తి

సాహితీవేత్త - ప్రౌదరాబాద్

శ్రీ కాటూలి రఘంద్ర తివిక్రమ్

సాహితీవేత్త - విజయవాడ

శ్రీ ఎస్.వి.ఎస్. లక్ష్మీనారాయణ

కార్యదర్శి, సాహితీసమాఖ్య - గుంటూరు

జనవరి 6, 2018 శనివారం - మ.గం. 12.30 నుంచి 1.00 వరకు

పుస్తకావిష్కరణ : “అద్భుత హిస్ట్రీప్పు అస్ట్రోట్స్ స్టోర్స్” (సమాఖ్య) మరియు “స్పోల్స్ జ్యూట్స్” (కథల సంపాది) ఉపాధికారి : డా. తాడికొండ కె. శివకుమార్ పర్స్ U.S.A.

పోటీ నాటీకల ప్రేదరణ

సా.గం. 4.00

అరవింద ఆర్ట్స్, తాడెపల్లి వాలి “మధుపరాళు”

మూలకథ : శ్రీ రావురు వెంకట సత్యనారాయణ నాటకికరణ : శ్రీ వల్లాలి తివిక్రమార్ దర్శకత్వం : శ్రీ గంగోత్రి నిషయి

జనవరి 6, 2018 శనివారం - సాంగా. 6.00 నుంచి 7.00 వరకు

విశేష సాహితీమూర్తి జీవితకాల సాధన పురస్కార సభ (సాహిత్య కృషిచేస్తున్న తెలుగు వెలుగులకు అంచిస్తున్న పురస్కారం)
ప్రశంసాపత్రము, జ్ఞాపిక, రూ. 50,000 నగదు బహుకరణ

విశేష సాహితీమూర్తి జీవితకాల సాధన పురస్కార గ్రహీత : **డా. వేదగిలి రాంబాబు గ్రాము, ప్రౌదరాబాద్**

సభాధ్వంశులు

శ్రీ జి.ఎస్. మూర్తి (పిహోలి)

సాహితీవేత్త - ప్రౌదరాబాద్

ముఖ్య అంతిథి

డా. కె.వి. రఘుణాథారామి, ఐ.ఎ.ఎస్(రిటైర్డ్),

సాహితీవేత్త, తెలంగాణ రాష్ట్రప్రభుత్వ సలహాదారు - ప్రౌదరాబాద్

విశేష అంతిథి

శ్రీ రావులపాటి సీతారామారావు ఐ.పి.ఎస్(రిటైర్డ్),

Former Chairman, A.P. Police Housing Corporation

ఆత్మీయ అంతిథి

డా. కె.ఐ. లక్ష్మీ

సాహితీవేత్త, ప్రౌదరాబాద్

ఆత్మీయ అంతిథి

డా. తాడికొండ కె. శివకుమార్ పర్స్

Sr. Systems Engineer Constellation, Software Engineering, M.D., USA.

డా. వేదగిలి రాంబాబు గాలి సంక్లిష్ట పటపటం

డా. వేదగిలి రాంబాబు గారు తెలుగు సాహితీరంగంలో కథానికా వైతాళికులుగా సుప్రసిద్ధులు. అగ్రశేషి పరిశోధనాత్మక కథా రచయిత. తెలుగు కథకు - కథకులకు వీరి తోడ్పాటు బహుమఖీనమైనదని. వీరి రచనలు విశ్వవిద్యాలయ స్థాయి విధ్యార్థులకు పొర్చాంశాలుగా, రిఫరెన్స్ పుస్తకాలుగా కొనసాగుతున్నాయి. పారచాల స్థాయి బాలబాలికల కొరకు వీరు బాలసాహిత్యాల్మీ కూడా సృజించారు. రచయితగా, సంపాదకునిగా, పరిశోధకునిగా, విమర్శకునిగా, ప్రచురణక్రగా, లఘుచిత్రాల నిర్మాతగా వీరి కృషి ఎన్నెనిది. సృజనశేల సాహితీవేత్తగా, నిష్పాద సాహితీ సేవకునిగా నిరుపమాన సేవలందిస్తున్నారు రాంబాబుగారు.

శుభాకాంక్షలతో...

మెన్స్ట్రీ, శ్రీ ఆర్. ఆర్. కన్స్ట్రక్షన్స్, గెంపొల్, మేడ్కోలి రామకృష్ణ పరమ మాంస, చేఱయ్యం ప్రార్థించ్రిందు

జనవరి 6, 2018 సనివారం పోతే నాటికల త్రైదర్శన

రా.గం. 7.15లకు రసధ్వని గ్రామీణ సాంస్కృతిక సేవా సమితి, పాగిల వాల “ధారఘాలెం మెజాలీ”
మూలకథ & నాటకీకరణ : శ్రీ చింతకింబి శ్రీసివాసరావు దర్శకత్వం : శ్రీ కె. కె. ఎల్. సైంమి

రా.గం. 8.15 రంగస్థల సేవామూల్రు జీవితకాల సాధన పురస్కారం (పదివేల రూపొయిల నగదు బహమతి - జ్ఞాపిక)

రా.గం. 8.30

తెలుగు కళా సమితి, విశాఖపట్టం వాల “కుక్క పిల్ల”

మూలకథ & నాటకీకరణ : శ్రీ భారతుల రామకృష్ణ దర్శకత్వం : శ్రీ జె. సులుష్ణాణ్ణ సత్తివీ

రా.గం. 10.00

గంగోత్తి, పెదకాకాని వాల “పచ్చ చంద్రుడు”

మూలకథ : శ్రీ జి.వి. కృష్ణరావు (చేసుకున్న ఖర్చు) నాటకీకరణ : డా. బోత్చు శ్రీసివాస్ దర్శకత్వం : శ్రీ నాయుడు గోపి

జనవరి 7, 2018 అదివారం - ఏ. 10.00 నుంచి 12.00 వరకు

ప్రతిభామూల్రు పురస్కార గ్రహీత “శ్రీ లంకా సూర్యనారాయణ” కృపిసమాలీచన సదస్సు

సభాధ్వాన్కులు : శ్రీ మోదుగుల రవికృష్ణ

సంపాదకులు, ప్రతిభా వైజయంతి - 2018 - గుంటూరు

విషయము

వక్తలు

నాకు తెలిసిన సూర్యనారాయణ	:	డా. ఆరేబి కృష్ణ కుమారి, కథారచయిత్రి, గుంటూరు
పుస్తక ప్రభాకరుడు	:	శ్రీ ఐసుగొండ లక్ష్మీనారాయణ, జాతీయ అధ్యక్షుడు, అరసం, గుంటూరు
పుస్తక పరిషత్తు - ఆవశ్యకత	:	శ్రీ రావెల సాంబశివరావు, సాహితీవేత్త, గుంటూరు
సూర్యనారాయణీయం	:	డా. బిరం సుందరరావు, సాహితీవేత్త, చీరాల
లంకా వారి వ్యక్తిత్వం	:	శ్రీ పిస్టమనేని మృత్యుంజయరావు, సాహితీవేత్త, గుంటూరు
నేనెరిగిన సూర్యనారాయణ	:	డా. భూసురపల్లి వేంకటేశ్వర్య, సాహితీవేత్త, గుంటూరు
మా గురువుగారు	:	శ్రీవాసిరెడ్డి విక్రాంత్, సాఫ్ట్వేర్ ఇంజనీర్, ప్రైదరాబాద్
అన్నమయ్య గ్రంథాలయం	:	శ్రీమతి ఎన్. సుభాషించి, అన్నమయ్య గ్రంథాలయం, గుంటూరు

జనవరి 7, 2018 అదివారం- మ॥12.30 నుంచి 1.00 వరకు

పుస్తకావిష్కరణ : “నమస్కారంజాలి” ఉపాయి : డా. చంద్రుపల్లి తిరుపతి రెడ్డి U.S.A.

జనవరి 7, 2018 అదివారం - సాంధురం నుంచి 8.30 వరకు

ప్రతిభామూల్తి పురస్కారింపు సభ

(ఉపజ్ఞానీయతమైన ప్రతిభను ఆవిష్కరించిన తెలుగు వెలుగులకు అందిస్తున్న పురస్కారం)

ప్రశంసాపత్రము, జ్ఞాపిక, రూ. 1,00,000 నగదు

పురస్కార గ్రహీత

శ్రీ లంకా సూర్యనారాయణ రాము, గుంటూరు

సభాధృతులు

ఆచార్య మొదలి నాగభూషణరావు

ప్రముఖ నాటక రచయిత, దర్శకులు, మిమర్సుకులు - తెలాలి

ముఖ్య అంతిథి

ఆచార్య చంద్రపట్ల తిరుపతి రెడ్డి

Professor of Mechanical Engineering, Rowan University, NJ USA.

విలిష్ట అంతిథి :

శ్రీ సంబిలుగు ముక్కీ శ్రీరామ, IAS (Retd.)

ప్రత్యేక అధికారి, తి.తి.దే. - తిరుపతి

అత్మియ అంతిథి

శ్రీ శ్రీరము

సాహితీవేత్త - ప్రైపరాబాద్

అత్మియ అంతిథి

శ్రీమతి మంజులాల కృష్ణ కుమారి

విక్రాంత సంచాలకులు, ఆకాశవాణి - విజయవాడ

అత్మియ అంతిథి

శ్రీ ఎ.ఆర్.డి. ప్రసాద్

ఇన్ఫర్మేషన్ సైంటిస్ట్, డి.ఆర్.టి.సి. - బెంగళూరు

శ్రీ లంకా సూర్యనారాయణ సంక్లిష్ట పరిచయం

అవిక్రాంత సరస్వతీ సేవా దురంధరులైన లంకా సూర్యనారాయణ గారికి చిన్నప్పటి నుండి పుస్తకాలు చదవడమంటే ఆసక్తి ఉండేది. బెన్న పాసయి ఇంటర్వెల్స్‌కి వచ్చిన తర్వాత ఈ ఆసక్తి అభిరుచిగా మారింది. ఇక అక్కడి నుండి ఆయన పుస్తకాల సేకరణ హబీగా మలచుకున్నారు. 1951 నుంచి ఇప్పటిదాకా ఆయన సేకరించినవి దాదాపుగా లక్ష పుస్తకాలు. చదువు పూర్తయి సెంట్రల్ ఎక్స్‌జిఫ్ శాఖలో ఉద్యోగములో చేరినప్పటి నుండి చదవాలనిపించిన ప్రతి పుస్తకాన్ని ఆయన కొనే చదివేవారు. వారపత్రికలు, రాజకీయ వారపత్రికలు, నవలలూ, కథా సంపుటాలు, ఇంగ్లీషు మ్యాగజైన్స్ ఇలా ఒకబేమిటి, కంబికి కనిపించిన ఏ పుస్తకము ఆయన చేతిని దాటిపోలేదు. గ్రంథపరసం మీద చాలామందికి ఆసక్తి ఉంటుంది. అయితే చదివిన ప్రతి గ్రంథాన్ని భద్రపరచుకోవటం ఆందరికీ సాధ్యపడే విషయం మాత్రం కాదు. తాను చదివిన ప్రతి పుస్తకాన్ని దాచుకోవటం 65 ఏళ్ళ క్రితం మొదలుపెట్టిన వీరు ఇప్పటికి దాచినవి లక్ష అయిదువేల రెండువందలు (1,05,200) తాను సేకరించిన సాహితీ సంపదంతా స్వీయరూపించాడు. ఆయన గడచిన 65 సంాలుగా సేకరించిన ఈ సాహిత్య సంపద తన తడనంతరం రాబోయే తరాలకు కరదీపికలు కాగలవనే ఆశతో ఈ గ్రంథాలను ప్రజలకు అంకితం చేయాలని నిర్దిశించుకొని 82 సంాల ప్రాయంలో ఉన్న వీరు గుంటూరులోని బృందావన్ గార్డెన్స్, శ్రీ వేంకటేశ్వర దేవాలయమునకు చెందిన శ్రీ అన్నమయ్య సేవా సమితి నిర్వహణలోని అన్నమయ్య ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలయానికి వీటిని అప్పగించారు.

రా.గం. 9.00 - నాటిక పోటీల విజేతలకు బహుమతి ప్రదానీత్వవ సభ

సభాధృతులు : డా. డి.యస్.ఎన్. మూల్తి, ప్రైపరాబాద్

కార్యక్రమ వ్యాఖ్యాత : వ్యాఖ్యాన వాచస్పతి దాసల చంద్రశేఖర్

శుభాకాంక్షలతో...

శివా నీర్మల్, సంఘార్పి.

25

ఆదోక తెలుగు పుస్తక ఉద్యానవనం

మన సంస్కృతి, సంప్రదాయం, సంగీతం, పురాణం, ఇతిహాసం, ఆధ్యాత్మికం, విమర్శ, కవిత్వం, కథ, నవల, నాటకం,
జీవిత చలిత్త, యాత్రా చలిత్త ...

ఇలా ఏ వాళ్ళయ శాఖలోనైనా సరే, నిస్సుటి విలువైన పుస్తకాలు, విలువకట్టలేని ఈనాటి పుస్తకాలు
పచి కాలాలు నిలిచే పుస్తకాలు మీకు అంబించాలనే మా ధ్యేయం.

తెలుగు పుస్తకం ఏదైనా వెలువడిందే తడవుగా చక్కబే పరిచయ వాక్యాలతో ప్రపంచం మొత్తానికి తెలియజేసే
గపాట్కమే మా బుక్ లింక్.

వేలి కొసల క్లిక్ తో సకల సారస్వతం మీ ముందుంచాలని మా ప్రయత్నం.
మా బుక్ లింక్ ఎందరో వరిష్ట సాహిత్యకారుల బృహత్ పుస్తక భాండాగారం.

అంతేకాదు!

ఎంచి కూర్చున మంచి పుస్తకాలతో పాటు సంగీతామృతాన్ని పంచే ఆడియో, వీడియో సి.డి.లు
మీరు కోరుకునే చలనచిత్రాల సిడిలు కూడా ఇక మా బుక్ లింక్లో ఉపలబ్ధం.

అజో-విభో- కందాళం ప్రిమిటివ్ రణలు

యువ నుంచి యువ దాక -	శ్రీ ఇంద్రగంభి శ్రీకాంతశర్మ (సంపాదకుడు)	విశ్వనాథ సౌందర్యరఘ్ననము -	శ్రీ యు.ఐ. సరసింహామూర్తి
హంపీ నుంచి హరప్పు దాక -	శ్రీ తిరుమల రామచంద్ర	భవభూతి ఉత్తర రామచరితమ్ -	శ్రీ చేతపోలు రామప్రమాణం
పద్మకవితాపరిచయం -	శ్రీ చేతవోలు రామబ్రహ్మం	9 సంస్కృత నాటకాలు - కథాపరిచయం -	శ్రీ అధ్యంకి శ్రీనివాస్
జది కల్పవృక్షం -	శ్రీ వడవిషందేశ్వరరావు	తప్తహృదయము -	శ్రీ గిగేచి పంచత
కథాయాత్ర -	శ్రీ చుధురాంతకం రాజులాం	అమృతవర్షము -	శ్రీ ఉంపాధ్యాయుల అష్టల సరసింహామూర్తి
మరపురాని మనీమలు -	శ్రీ తిరుమల రామచంద్ర	మా నాయనగారు -	శ్రీ విష్ణునాథ అచ్యుత దేవరాయలు
సాహితీ వైజయంతి -	శ్రీ అక్షిరాజు రమాపతిరావు (సంపాదకుడు)	మన తెలుగు నవలలు -	శ్రీ కడియాల రామమోహనరాయ్
ఉన్నమాట -	శ్రీ యం.ఫి.ఆర్. శాస్త్ర	తెలుగు నాటకం ఉద్యమ నేపథ్యం -	శ్రీ కంచిమళ్ళ సాంబశిషరావు
ఏది చరిత్ర? -	శ్రీ యం.ఫి.ఆర్. శాస్త్ర	విదేశ గమనే -	శ్రీ తాడికొండ కె. శిషకమార శర్మ
వ్యాసగోత్మమి -	శ్రీ చేతవోలు రామబ్రహ్మం	లోకం తీరు -	శ్రీ చంద్రుపట్ల తిరుపతి రెడ్డి
నాట్యావధానం -	శ్రీ ధారా రామనాథ శాస్త్ర	శత సుమాంజలి -	శ్రీ చంద్రుపట్ల తిరుపతి రెడ్డి
నేను, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము -	శ్రీ వి.ఫి. రామనాథ	ప్రాచీన సాహిత్యంలో మీరు శిఖరాలు -	సాహిత్యప్రసంగాల సంకలనం
మృచ్ఛకటికం -	శ్రీ చేతవోలు రామబ్రహ్మం	గత రెండు శతాబ్దాల తెలుగువారి యశస్వి తెలుగువారు తెలుసుకోవలసిన	
మన అంధ్రరత్న -	శ్రీ కరణం సుబ్రహ్మణ్య	సంగతులు - సందర్భాలు -	శ్రీ అక్షిరాజు రమాపతి రావు

ఇవికాక, అజో-విభో-కందాళం నాటీకల సంపుటాలు,
ప్రతిభా వైజయంతి - అభినందన వార్షిక విశేష సంచికలు మొదలగునవి

అణ్ణి-విభూ-కందాళం ఫోండెషన్కు సహకరించిన వ్యక్తులు, సంస్థల వివరాలు

సంపత్తురం	వ్యక్తులు	(సంస్థ - నగరము)
1994	శ్రీ అక్కిరాజు సుందరరామకృష్ణ, శ్రీ డి.వి. రఘుమార్తి	(విజ్ఞాన దీపిక-ప్రైదరాబాదు)
1995	కీ.శే॥ రావుాజీ	(రావుాజీ బృందం - విశాఖపట్టం)
1996	కీ.శే॥ రావుాజీ	(రావుాజీ బృందం - విజయవాడ)
1997	కీ.శే॥ రావుాజీ	(రావుాజీ బృందం - తిరుపతి)
1998	శ్రీ శ్రీపాద జత్కొహన్ మిత్రా	(రావుాజీ బృందం-రాజమహాంద్రవరం)
1999	శ్రీ జి. పూర్ణ	(గుంటూరు కళా పరిషత్-గుంటూరు)
2000	కీ.శే॥ జడ్. నవనాథరావు	(సిద్ధార్థ లేబోరేటరీస్-నెల్లూరు)
2001	శ్రీ బోమ్మిడి నారాయణరావు	(అల్లూరి సీతారామరాజు సంగీత నాటక కళాపరిషత్-బీమవరం)
2002	శ్రీ వై.కె. నాగేశ్వరరావు	(యువకళావాహిని - ప్రైదరాబాదు)
2003	శ్రీ జి.యస్. ఆర్. ముర్తి	(చైతన్య భారతి - విజయనగరం)
2004	శ్రీ వాసిరెడ్డి నాగేశ్వర ప్రసాద్ శ్రీ కె.యస్.టి. శాయి	(తెనాలి ప్రభాత సంఘం - తెనాలి)
2005	కీ.శే॥ దంటు సూర్యారావు	(యంగిమెన్స్ హోపీకల్బ్ - కాకినాడ)
2006	శ్రీ శ్రీపాద కుమారశర్మ	(ఇందూరు కళావాహిని - నిజాముబాద్)
2007	శ్రీ పూర్ణ సత్యం	(చీరాల కళా సమాఖ్య - చీరాల)
2008	కీ.శే॥ కొండముది శ్రీరామచంద్రముర్తి, శ్రీ కొల్లి మోహనరావు	(మిత్రమండలి - ఏలూరు)
2009	శ్రీ ఆలూరు వెంకటయ్య	(సవేరా ఆర్ట్స్ - కడప)
2010	కీ.శే॥ పంబిళ్ళ శేఖర్బాబు	(తెలంగాణ డ్రమెటిక్ అసోసియేషన్ - ప్రైదరాబాదు, వరంగల్)
2011	శ్రీ కోన హేమచంద్ర	(కోన ప్రభాకరరావు కళా పరిషత్ - బాప్టిస్టులు)
2012	శ్రీ ఎల్. రామలింగస్వామి, శ్రీ చిట్టి వెంకటరావు, శ్రీ పన్నాల నరసింహముర్తి	(శ్రీకాకుళం రంగస్థల కళాకారుల సమాఖ్య - శ్రీకాకుళం)
2013	శ్రీ జి. నారాయణస్వామి, శ్రీ ఎ. నరసింహముర్తి	(లలిత కళాపరిషత్)
2014	శ్రీ అంబటి మురళీకృష్ణ, శ్రీ వై.యస్. కృష్ణశ్వరరావు	(రసరుఱి - పొన్నారు)
2015	శ్రీ దాడి రత్నాకర్, శ్రీ కె.యమ్. నాయడు	(డైమండ్ హిట్స్ - అనకాపల్లి)
2016	శ్రీ చెరుకూలి కాంతయ్య	(చిలకలూరిపేట కళాపరిషత్ + సి.ఆర్. క్లబ్, చిలకలూరిపేట)
2017	శ్రీ సిహెచ్. విజయప్రకాశ శ్రీ కె. వీరాజు	(శ్రీ ప్రకాశ్ ఎడ్యూకేషన్స్ & కల్చరల్ అసోసియేషన్-పొయకరావుపేట)

శుభాకాంక్షలతో...

మెన్స్రీ, శ్రీ భావన కిరణ్ కన్స్ట్రక్షన్స్, గుంటూరు, వేదాంతం వెంకట శాస్త్రీ కిరణ్

2018 PROGRAMME COMMITTEE

Chairman	:	Sri Pinnamaneni Mruthyunjaya Rao, Guntur
Convener	:	Dr. D.S.N. Murthy, Hyderabad
Principal Coordinator	:	Sri Ambati Murali Krishna, Bapatla

MEMBERS

Souvenir :

Sri Modugula Ravi Krishna

Seminars :

Sri Nandiraju Vijay Kumar

Sri Purna Satyam

Reception :

Sri K. Sridhar Reddy

Sri J. Koteswara Sarma

Scrutiny of Plays :

Sri Karanam Suresh

Sri Goparaju Vijay

Stage Management :

Sri Chalasani Krishna Prasad

Sri Nusumu Koti Siva

Sri B. Rama Krishna

Sri M. Balachandar

Auditorium :

Sri Sk. Hussain

Sri M. Gnana Prasad

Hospitality :

Sri S. Balachandar

Sri L. Ramalinga Swamy

Sri Chitti Venkata Rao

Transportation :

Sri G.V.G. Sankar

Sri M. Srinivasa Reddy

Local Arrangements :

Sri M. Karthik

Public Relations :

Sri Nusumu Nagabhushanam

Sri Chitram Anji Babu

AVKF Publications :

Sri K. Janki Ramacharyulu

Sri A.V. Prasad

Sri B. Narasimha Rao (Bujji)

